

Harvey Cushing
Paris 1933

YALE
MEDICAL LIBRARY

HISTORICAL
LIBRARY

LIBER PHISIONOMIÆ

quem

compilavit Magister

MICHAEL SCOTUS

ad preces D. Frederici

Romanorum Imperatoris

impressum Lovanii

Anno Dñi 1484.

LIBRARY OF THE

UNIVERSITY OF

CHICAGO

OF THE

OF THE

OF THE

Incunabula

M-552

(Gott)

P

Prima pars libri huius Capitulum i.

De tempe coitus masculi & femine & defectu ipsius Capitulum ii.

De occasionibus generandi & non

generandi & menstruo mulierum Capitulum iii.

Signa mulieris calide nature & que coit libenter Capitulum iiii.

Signa mulieris frigide nature & que non libenter coit Capitulum quintum

Diuisio capituli Capitulum vi.

Secunda diuisio capituli Capitulum vii.

Tercia diuisio capituli Capitulum viii.

Forma matris in muliere Capitulum ix.

De noticia natiuitatis puerorum. scilicet quando pueri nati euadunt. et quando non Capitulum x.

De modo nascetis infantis et de ventre matris eius Capitulum xi.

De rebus que nocent embrioni. et mulieri grauide Capitulum xii.

De conditione lactis et lactantis et de infante lactante Capitulum xiii.

De dispositione filiorum ad parietes et e converso. Et de lactato ad nutricem non propria

matrem

Cap. xiiii

Signa mulieris grauide Capitulum. xv

Signa masculi concepti in muliere grauida
capitulum xvi.

Signa probabilia. quibus ad oculum & ad
intellectum scitur utrum mulier sit grauida
masculi vel femelle. Capitulum xvii.

Quomodo habetur noticia quot filios queq;
mulier debeat habere Capi. xviii.

Capitulum signorum in femina quida quib;
habetur noticia si embrio est sanus vel infir-
mus: victurus satis vel moriturus tam in
ventre matris q̄ extra

Cap. xix.

De animalibus in genere & in specie Ca. xx

Diuisio capituli de animalibus Ca. xxi

Explicit prima pars libelli huius de scientia
physionomie

Ca. xxii.

Nunc incipit pars secunda physionomie Ca. xxiii

Signa complexionis ratione coloris in pelle. ca. xxiiii

Signa complexionis ratione coloris in pelle. &
quantitatis in carne

Ca. xxv.

Signa corporis calide complexionis Ca. xxvi

Signa.

Signa corporis frigide cōplexiois	Ca. xxvii
Signa corporis hūide cōplexiois	Ca. xxviii
Signa corporis sicce cōplexiois	Ca. xxix.
Signa corporis epati et sani.	Cap. xxx.
Signa corporis dispati et male sani	Ca. xxxi
Signa complexiois cerebri	Ca. xxxii
Signa complexiois cordis	Cap. xxxiii
Signa cōplexionis epatis	Cap. xxxiiii.
Signa complexionis pulmois	Ca. xxxv.
Signa cōplexiois stomachi	Cap. xxxvi
Signa cōplexionis testiculorū	Ca. xxxvii
De noticia ptiū corporis i oī aīali.	ca. xxxviii
Signa cōplexiois malorū hūorū.	ca. xxxix.
Signa nimij sanguinis	Cap. xl.
Signa nimie colere	Cap. xli
Signa nimij flegmatis	Cap. xlii
Signa nimie melancolie	Ca. xliii.
Notula doctrinalis	Ca. xliiii.
De noticia nimie abundantie humorum per somnia	Cap. xlvi.
Somnia significātia dñiū sāguis.	ca. xlvi
Somnia significātia. d. colere. rubei.	ca. xlvii
Somnia significātia. d. flegmatis	Ca. xlviii
	a ii

Somnia significatia dñi melancolie	Cap. lxiij.
Somnia significantia caliditatem	Ca. l.
Somnia significantia frigiditatem	ca. li.
Somnia significatia humiditatem	Ca. liij.
Somnia significantia siccitatem	Ca. liij.
Somnia significatia repletionem humorum	ca. liij.
Somnia significatia malos humores esse in corpore humano	Cap. lvi.
De noticia auguriorum	Cap. lvi.
De noticia sternutationis	Cap. lvij.

Nunc incipit tertia pars in qua continetur

Capitula Physiionomie in specie vtriusque

sexus viri et mulieris. Capitu. lviij.

De capillis Cap. liij.

De fronte Cap. liij.

De alijis Cap. lxi.

De interalijis Cap. lxiij.

De oculis Ca. lxiij.

De naso Ca. lxiij.

De naribus Cap. lvi.

De ore ca. lviij.

De labijs ca. lviij.

De dens

De dentibus

De lingua

De flatu

De voce

De risu

De mēto.

De barba

De facie

De auribus

De capite

De gula.

De collo

De spatul

De brachijs

De manibus

De pectore

De dorso

De ventre

De carne

De costis

De femore

De coxis

De genibus

Ca. lxxviii

Cap. lxxv.

Cap. lxxv.

ca. lxxvi.

ca. lxxvii

ca. lxxviii

ca. lxxviii

ca. lxxv.

ca. lxxvi.

ca. lxxviii.

ca. lxxviii.

ca. lxxvix

ca. lxxv.

Ca. lxxvi.

Ca. lxxviii

Ca. lxxviii.

Ca. lxxviii.

Ca. lxxv.

ca. lxxvix

ca. lxxv.

ca. lxxv.

Ca. lxxvix.

Ca. lxxvix.

a iii.

De cruribus	Cap. lxxxvi
De canaliculis pedum	Cap. lxxxvii
De pedibus	Ca. lxxxviii.
De unguibz.	Ca. lxxxviii.
De calcaneis.	Ca. lxxxv.
De plantis pedum	Ca. lxxxvi
De passibus pedum eundo	Ca. lxxxvii
De motu psonę	Ca. lxxxviii
De gibbosis et strumosis	Ca. lxxxviii
De statura hominis	Epi. C.
Notula doctrinalis.	Ca. Ci

Capitulum Vltimum libelli Phisionomie
in quo comprehenditur intentio singulorum
capitulorū eiusdem sciētie Cap. C.ij.

Explicauit Rubrica omnium capitulorum
contentorū in hoc presenti volumine

Ināpit Liber Phisionomie quem
compilauit magister Michael sco
tus ad pces. D. Frederici romano
rū imperatoris. Scia cuiq̃ ē multū
tenenda in secreto. eo q̃ est magne efficacie.
Continēs secreta artis nature. q̃ sufficiunt
omni astrologo. Et cum hec pars libri phis
ionomie constet ex tribus partibus. Hoc est
prohemium

Imperator inter cetera q̃bus te oportet
esse sollicitum est scientia boni et mali.
et eam modis omnibq̃ inuestigare. p
temetipm̃ in libris auctoru & omibq̃ sciētijs
et principaliter earū sciētiarum. que dicuntur
artes. Et hec facies penitus. quando anima
tua fuerit in quiete. et corpq̃ tuum habuerit
spacium pretermisissis negocijs gentiū aliqd̃
a maiestate tua petentium & eis respōdētū
Debes enim scire q̃ duo sunt tēpora homini
vīuētī sciz tempq̃ pacis & tempus guerre. et
ita duo sunt tibi. Corporalis et Spūalis.
Corporalis partiū ad nutrimentum corpis.
Spirituālis Vero ad nutrimentum anime.

Sciendū q̄ sicut cibū corporalis conseruat
corpus in bono statu. si sit factus ratione. et
assumptus p̄ mensuram ab aīali. cui conueit
et in tempe congruo. eo q̄ non in omni tēpe
omnia conueniūt. Ita cibū spiritalis reti
net aīam bono statu. si sit factus ratione. et
assumptus per debitam mensuram ī tpe cō
gruo Verius etatis virtutis in hōie Sēptū
ē enim q̄ sicut frigida calidis et calida frigi
dis t̄patur. ita contraria cōtrariis curatur
et medelam recipiūt ordinate. Similiter ē v
tile inquirere diūsos auctores et m̄grōs p̄p̄
diuersas s̄nias. eo q̄ diuersi diuersa senti
unt. et monent scientia vel ingenio gracioso
nature. qđ diffūditur desup̄ proficiens mul
tū postea. et est origo scientie. Vnde ex meo
consilio. doctores m̄grōs et hōies īgeniosos
naturaliter: curialiter apud te inuenies. et se
pe cum multis sermonem facies. coram eis
sapienter ac domesticē verba pronuncians.
Putabis in diuersis propter diuersa. et fas
cies eis q̄stiones quando tecum erūt. et dicta
eorū in corde seruabis. Et in posterū et tibi et
ceteris

ceteris prodesse possint. Nescis terra inculta
et arida. que cum sit sterilis ab hoibz repro-
batur. Manutene studiū sciārū i tuo regno
et fac fieri disputationes ante cōspectū tuū
et tuq aīmq in hīs gloriatur. Vt tuū īgeniū
in meliō reformetur. Tuū studium scit velle
regnare diu. Et hoc erit. si te dederis virtuti
bz. Vicia vitando. Et de tali mortalitate ali-
qd dicamq. si deus voluerit. Sz hic dicimus
qz des cor tuum cognitioni boni in intellectu se-
cundū discretionis mensurā. Sis amicus dei
fide. spe. et opere. Nec obmittas āplecti illā sci-
entiam. que a philosophis phisionomia na-
turaliter notatur. Et hec sciētia est illa inter
ceteras : qua caute multi hoies quondā vfi
sunt gloriari et exaltari apud magnates. s.
īperatores qz transferūt. Similiter apud mul-
tos reges & barones. Et non qz adeo pcedat
reliquos hoies. Sed ppter hanc sciētiam et
ppter huiusmodi plurimas alias. quas se-
creto nouerūt. Vnde dictū est. honora hoīem
ppter sciām. Require notū amicum propter
necessitatem. Apud enim quosdā meliō est

philosophari q̄ dicitari. et apud quosdā meli-
us dicitari q̄ philosophari. et apud quosdam
vtrūq; nocet. et apud quosdam neutrum debet
requiri. scz a facietibz veram penitentia i hac
vita Huius enim sciētie inquisitio est pulcher-
rima in natura. cuius pfectio attribuitur phi-
sionomoni. de numero antiquorū phisione.
summo doctore in scientia naturali Vñ qdē
hec scientia nomen traxit ab eo. studiū cuius
grande fuit diu. et diu eā inuestigare ac etiā
irreprehensibiliter congregare. Collecta est
enī hec sciētia ex compositione hoīs vtriusq;
sexus cū q̄litate possibili modi status p̄sone
viventis. Et ex hac scientia nature ingenio
se que cognoui. tibi domine imperator sub lu-
cida breuitate in hoc libello penitus enarra-
bo. Dicit enī quidā sapiēs. Phisionomia ē
sciētia nature insinuatōe cuius p̄itus i ea suf-
ficienter agnoscit differētias aīalū p̄sonarū
in omni gradu sui. Et qz omnis scientia est
a phisionomia. idcirco eā in hoc loco diffinia-
mus Phisionomia est doctrina salutis. elci-
o boni. et vitatio mali. cōp̄henso virtutis et
p̄ter

pretermissio vicioꝝ. hoc autem inducit verq
amor dei. timor dyaboli. fides meritoria. spes
premiij iꝑerdibilis eterne vite. et iudicium
mortis. qua videtur penitus. qd hic omnia re
linquantur ceteris. quia tenetur Et nō vlli
valet scientia. nec potentia. nec congregatio
psonarū. nec gratia pulchritudinis. nec vo
lūtas. et omne bonū. Vnde dixit quidā Oīa
transibūc. nos ibimq. ibitis. ibūc. Cari. non
cari conditione pari. Et alibi dictū est. Oīa
transibunt preter amare deum. Constituo
ergo o Frederice iꝑerator tibi ex hac scientia
phisionomie regulas et constitutiōes abbre
uiatas. quas tibi pono satis sufficiēter. iugo
quarū si te bene adieceris. dabit tibi magnū
preciū laudis ex multa sapientia et virtute
Crescet tibi etiā magnū & grande ingenium
sapiētie ad nobilitatem tue nature. quā sapi
entiā si in mente habueris memorē. melius
intelliges dicta loquētū tibi. cautius agnos
ces tuos sapiētes & alios visu & auditu. nē
non et alios hoīes idifferēter. qui tecū habe
būt graciā eloquēdi. Vel ate te aliquid faciēdi

quod non est parum. Et ex industria huius
scientie i te secreto habebis grandem ptem cō
filiōrū consulentium tibi. et exultationē vir
tutū et viciōrū q̄si ut semp secum hñtasses i
factis vbiq̄. Sed ante q̄ hoc tibi rectem orz
nate p singula capitula. Volo tibi enucleare
hystoriā prioris substātie. quasi incipiens a
fundamento prime materie. qđ potest esse ti z
bi multū earū multiplici rōne. eo q̄ pauca hoc
sunt scientes in veritate

Prima pars libri huius. Cap. i.

O bilis imperator Vir gāiose quasi
oīm gratiarum et honorū ex grandi
amore tibi notifico sacratissimā scientiā na
ture. que potest appellari consolatio. et que nō
multum dicatur gentibus idiotis nec etiam
est dicenda Sciendo q̄ qui eam bene nouerit
et memorem in mente habuerit. quocienscūq̄
casus incurret. ipsaq̄ exercitādo si incipiat
loqui de ipsa cū altero. et ille hanc scientiam
ignorauerit. videbitur illi q̄ ip̄e fit propheta
vel san

Bel sanctus. et hic postea reemendabit eum
Biqz dans ei studiose pretiū magne laudis.
Amabitur a gētibus notis & ignotis. q̄ au
dierit loqui de illo. et honorabitur inter eos
Et hoc non est parū Videlicet inter vniūsas
gentes famā sapientie et scientie celebrē ob
tinere. Scias igitur q̄ et motu superiori fit
et motu inferiori. s. partim in genere et par
tim in specie. et motus primus conceptionis
ex vtroqz sexu est amor naturalis viri in mu
lieri et mulieris in virū in caloris vniū ge
nitalibus Sciendo q̄ vir est agens. mulier
vero patiens. Vn̄ ambo hñt vim relatiui. cū
in coitu sit mutua relatio Eoqz semē vniū
refertur alteri. et vtrūqz est antecedens alte
riqz Luxuria viri primā radicem habet in lū
bis. et libido mulieris in Umbilico Vn̄ Job
Virtus ei⁹ in lumbis ei⁹. et fortitudo ei⁹ in
Umbilico Veneris eius. Juxta illud dñs in
euangelio. Sint lumbi vestri precincti. et lu
terne ardentes in manibus vestris Tem
pus enim congruum in viro est in hyeme et
i vere ad coeūdū. mulieris i estate & autūno

Istud autē est ppter contrariā cōplexionē
tēpōris & psonę Complexio quorū nichil aliud
est q̄ caliditas cū frigiditate et hūiditas cū
siccitate. Item dicim⁹ q̄ neuter non posset
agere cū delectu. nisi haberent instrumenta
ad hoc deputata t̄ā intus q̄ extra. Unde vir
habet suos testes extra ventrē in pelle. Mulier
vero intus videlicet extra principiu vulue.
Tamē nō sunt in omni similes. testicul⁹ viri.
Unde mulier habet suū semen ex testibus ve
lut vir. et hoc mouetur ad coitum ardentē.
Semen vero testiculorū dicitur pprie sp̄ma.
quod descēdit ex omni humore corpis diuis
so et partito in omnib⁹ membris essētiue. cui
us est nobilior pars omnium humorū et sub
tilior. Et hoc semen in se continet oēm natu
rā & cōplexionē quarūlibet partiu totius cor
poris a qua descēdit. Sciendū est q̄ sp̄ma
viri est calid⁹ et fort⁹ illo mulieris. In es
missioē vero spermatis veriusq̄ a natura su
periori tribuitur omnis virtutis effect⁹ & vir
tutis augmentabilis pro tēpōre decurrente. Et
scdm cursum corp⁹ superiorum sicut dispo
sitionem

fictionem corpori concipientium fetus recipit
simul et semel omnia et singula que postea
discernuntur ordine tempm et nature Quā-
titas autē embryonis fit scdm quantitatem
seminis Virtuosi et matricis : que matris si
fuerit bone complexionis embrio vadit ad p-
fectum : et econtrario. Vnde si semen discur-
rat per matricem in longum. fetus erit lon-
gus et gracilis : et si in latum vel quasi rotū-
dū erit curtus et grossus. Quid autē sit sp-
ma sic diffinitur Sperma est pma materia
embriois creādi : vel sperma ē artifex crean-
dorū infantium : vel sperma est semen aīalē
sine spiritu et nobilioris sanguinis & purio-
ris ad instar Vini rubei : quod exagitacione
cōuertitur ī sperma candidū Et cū illa sub-
stātia sit nobilior parte remanēte ac leuior
et virtuosior : ideo superascendit Et est scien-
dum qd si de semine viri plus fuerit q̄ femine
fetus erit illi similis in pelle et forte in sexu .
Verbi gracia : mulier quedam erat albā et cū
coiret cū ethiopo peperit filiā albā Alia mu-
lier nūq̄ coiecit cū viro albo. et peperit filium

nigrum : Et patet hoc toto tēpore. Verū est
q si mulier sic iuuenis. cū i coitu sit memor
sui vel viri vel alterius : et proprie cum semē
diffundit generatiuū gemitū erit omīno si-
milis. et iam probatum est miles & in aīalīz
Bq Cū vero sperma exiit coitu est maxima de-
lectatio in naturali et corpali et spiritali se-
cundum quātitatē illius et testiculī de quo
exiit. Sciendū est q ex dextro maior ē dulce-
do q ex sinistro. et ex multo semine q ex pau-
co. quia sperma diffunditur completa etate
per causam : Et vnusquisq manutēat sibi
vitam productius Dicim⁹ q aīi sunt qbz
semen augmētatur in mīis : vt rapē : cicera :
carnes recentes : galline : castrati : porci n̄ sa-
liti : oua forbilia : fabū fractū : abq de pasta.
panis recens non calidus & cetera. Sūt etiā
qbz aīi semē deficit absq emissioe. Et carnes
salite : aīi acri et acerbī : panis siccus ut xv.
diēū et biscoctus & cetera. Itē ciborū qdam
inducunt luxuriā : semehus : oua forbilia :
caseus dulcis : eruca sicca. Vinū purū : ostrā
ca saturitas cōueniēs ciborū. & qdā escūaria
Mouent

Mouet autem luxuria species decoris alterius
corpi ad corpus sibi amore conueniens visu
et tactu. Verbi gratia Si Vir bñ videat mu
lierem iuuenem & pulchrā & e contra. Et per
verisimilem. Vt si adolescens adornetur ad i
star puellē vel habeat faciē inclatā vt femella
qua contingit fortis motus: Vt patet in 30
domitis. Sūt etiam qdā abi quorū coēsti
one castitas cōsuatur. vt portulaca lactuca
etruca viridis: acetum compositū: cucurbita
cucumer: iunū: paucis abus: portatio ias
spidis et thopation: absentia corporis deco
rati etate et adoratione Vir habet virtu
tem calamite ad mulierē: & mulier ad virū:
q̄ visu p̄pino tactu ad iuicē coniūgūtur.
et sicut de chalybe et silice egit quandoq; sem
tilla. Ita de spermate egit qnq; conceptio.
et matū est embrio: sicut olla ad coquēdū
epulum: et lar ad frigaciā de pasta. Et sa
est q̄ raro accidit: q̄ exeat sperma ex utroq;
testiculo vno coitu. s. Veriusq; agentis et pa
tientis. et ob hoc vna tantū fit conceptio vt
creatio: quando conceditur de sup. dono grē.

quidam conjugales se semper habeant odio
lice ad invicem commorantur. respondio qz i q
plexione nature sue nimis dissimiles ut unus
sanguineus. alter colericus. Vel se ingerunt
in mala dispositione planetarum Vel male faci
o herbarum sunt ligati. Cur fratres carnales. ita
se diligunt licet habeant odio aliqua offensa e se
ips alterum eorum offendat coram vobis? ille succur
rit sibi repete. respondio qz sunt membra unius
sanguinis e una carne licet separata. Ad iudicium
e i sororibus. Cur propinqui ple ple se diligunt
inve qz extranei qz in moribus differunt. re
spo qz virtus sanguinis non dividitur. ut pz
de fratribus carnis unus animalis qm ubiqz est
eiusde virtus. Cur consanguinei ab invice
extraneantur. re spo qz cessant ubiqz videndi e
serviendi. vel offensio intercedit. Cur dicunt
unus ple amat vicinum qz loquuntur cu abo non
sunt de una ple. respondio qz sanguis est affi
nis unus ad aliu. e ppter ubi se videndi e for
te serviendi. Nam sanguis habz se vultui. Cur
duo socii sic se diligunt. respondio qz vivunt
uno amore virtutis. quia uterqz vult i de.

Ad

Id iudicium est de compariis et de artifi-
cibus vniq[ue] artis. Cur christianus non bene
amat Saracenu[m] et eoru[m]uerso. licet vtantur
ad inuicem et sibi seruiant: respondeo quia
discordes sunt in virtute fidei. que est maior
q[uam] alteriq[ue] antecedentis. Cur ho[m]o pl[us] amat
canem q[uam] porcum et gattam q[uam] leporem et bo-
uem q[uam] mulum et equum q[uam] asinum. Et ita
de ceteris. respondeo quia quem ex his a[n]i[m]a
est ei plus affinis in bona virtute vsq[ue] et ser-
uicij. Cur amat homo plus bestia[m] q[uam] lignu[m]
vel lapidem. respondeo quia cum eo homo ha-
bet affinitatem propter vitam a[n]i[m]ale[m]

Cur homo plus amat lignum q[uam] lapide[m]:
et terram q[uam] aquam: et ignem q[uam] aerem. Res-
pondeo quia magis recipit vtilitatem visibi-
liter de predictis que plus amat. Cur pue-
ri pl[us] cito ad inuicem co[n]gregantur et lib[er]tis co[n]-
morantur q[uam]uis sine diuersis pl[ur]is. Et ita de se-
minibus et de masculis etc. Et de animalibus cu[m] animalibus
et non ceteris animalibus etc. et eoru[m]uerso. r[ati]o quia
a virtute etatis i[n] similitudine viciat eos sic facit
vnde dictu[m] est o[mn]e simile appetit suu[m] simile.

Cur frater non sic imoratur in sorore q̄ ē
pulchra et delectabilis sicut in aliena. respō:
deo quia soror est eadem caro et idem sāguis
Vt p̄batur de manu ad manū solo tactu: q̄a
de tactu pprie manus nō capitur delectatio
seu volūtas. et ita est de sorore et de omnibus
de prole: tamen plus et ming scdm Vicinita
tem lineæ et sensum discretionis.

Signa mulieris grauide Ca. xv.

Signa mulieris grauide s̄ multa inē
que aliqua dicemq̄ hoc loco. Vnde
sciendū est q̄ mulier quādo est facta p̄gnās.
non in ea die nisi presumptione coitus facti
sed anteq̄ sit vng mensis cōpletus satis p̄
dignosci ab ea & ab altero. quia quādoq̄ sto
macq̄ mulieris eiusdē trās mutatur ī aliud
preter solitū. Corpq̄ etiā quādoq̄ trās muta
tur a statu in statū. Vt a recto in curuū: et a
sano in non sanū gutta vel calore &c. Nam
quandoq̄ mulier in voce fit rauca. quādoq̄
inflatur suū crus vel coxa. et quandoq̄ trās
mutatur a solitis moribq̄: vt si solito erat eē
humilis efficitur superba. &c. Item diuisio
lune

Lune non patitur menstrū nec in toto tem-
pore gravidatiōis nisi sit ex magno accidē-
te Quod si sic contingat aut floribz abun-
dat vel embrio patitur infirmitatem Et cum is-
tud cōtingit ipsa mulier credit perdere fecū
Verum est qd bene est in periculo moriendi

Oculi pregnantis diminuuntur .i. pregnā-
tis oculi concavantur: cito fit fessa multo ite-
nere vel alio labore: acute intuetur Pupille
oculorū sunt clariores: albugo oculorū mal-
latur id est spissior apparet: capita māmā-
rū extēduntur: vbera cōflantur & indurescunt a
dolore. Sputus fit viscosior: et forte sputat
spissius Predicta ei signa magis gtingūt
i puella q̄ i matura anorū & i p̄ori gravidat-
tione & i secūda q̄ postea Scēdū ē qd signa
i grāvida vel i maiori parte et qz nō patitur
fluxū tēpestive se agnoscit eē grāvidam. Et
ab illo termino cōnumerat mēses. Vēt etiā
tūc scit. dolore qnqz i renibz sentit: in vrima
rotūda circa fundū apparet ypostasis. eadē
ut nebula carpia vel ut hōbix Et oīo macri-
or q̄ p̄guior: & i itēssu aliquātulū gravior.
p̄q̄ quartū mēse

D in

Signa masculini concepti in muliere quida
da Cap. xvi.

Signa masculini concepti in muliere gra
uida sunt ista: mamma dextra fit gros
sior et durior paulatim id est de die in diem.
Verum est quod post duos menses fortius patet et
deinceps donec lactet grossior manet licet si
sinistra sit grossa. Unde qui hoc nouit si nueri
tem inueniat lactantem: et videat discrete a
bas mammas potest ei tute dicere. scio quid pepi
sti. et notata mamma ei dicat Et tunc audie
tes veritatem valde mirabuntur. Volens di
cere iudicium pro maiori parte dicat + que si
fuerit dextera dicat masculum: et si sinistra
feminam Idem fiat in facie colorata plus so
lito. pellis in facie clara et munda et delecta
bilis: fit etiam mactior solito. ac bene comest
dit et bibit: leuis ite dit. ac se sentit in pedibus
nisi sit per accidens. Venter fit rotundus
et in pelle extensus ac durus sentitur tactu.
nec turbatur multum leui occasione. Mo
tus in ventre fit frequens: idem de die et de
nocte. Sciendum est quod si mulier concipiat
masculum

maſculum in ſiniſtra parte conceptus nō eſt
tam bone complexionis velut in dextera

Signa femine concepte in muliere graui
da Ca. xviij.

Igna femine concepte in muliere graui
da ſunt iſta. māma ſiniſtra efficitur
groſſior dextera plenior et durior. tamen eſt
quodāmodo mollis ad iſtar pulmoīs hñs
fruſtula cuiusdam duriciē in eadē. & hoc eſt
poſt tres mēſes de die in diem paulatim vē
ter fit plq longus q̄ rotundq: & parū exten
ſus ac durus. in facie fit panniculoſa & i cor
pore pallida niſi fiat per accidens: fit etiā
pinguis i carne plus ſolito: cito debilitatur
leui labore et in grefſu viarū. et ſe frequenter
ſentit grauem: nec habet bonum appetitum
edendi: debilior eſt et pauidior ſolito: occaſi
one ſputum facit viſcoſum: et flatus ei mi
noratur Vox. cito perturbatur ex agitatione
conterarij tibi graue habet portatum ex ſcīa
reſpectu maſculi: que ſi cōcepit i dextro late
re. quod raro contingit. puella erit melioris
complexionis. et mater ſe melius habebit.

et e conuerso. ita etiam ei mouetur vēter

Signa probabilia quibus ad oculū & intellectū scitur vtrum mulier sit grauida masculi vel femelle. Ca. x. vñ

Ūlta sunt signa in genere et in specie: quibus omnis homo sagax pōt ppendere in muliere grauida Vtū hēat in vētre masculū vel feminam: vt illa que supradiximus: et hec accidunt. Lac pregnantis īmulsū palme manus pūs mūda q̄ strigas palmis alabū: & tunc aperi: et vide illius dispositionem. Nā si fuerit in substantia spissum. et non aquaticū signū est masculi. Si vero fuerit aquaticū et nō bene tenax. tūc est signū femine Alius modus. mulgeatur lac sup speculū: et ibi permittatur sic cari ad solē: qđ si siccātū fuerit in modū p se parifibiliter: ē signum masculi Et si fuerit exēsum et late re siccātū signū est femine In chironātia est istud experimentū: fac tibi ostendere vnā manū a grauida quā volueris. et tūc cōsidera manū et eiꝝ mōstrū: que si fuerit dextera ē signū maris: et si sinistra est signū femelle

cōcepte

concepte

Quo habetur noticia quot filios vnaque
q̃ mulier debeat habere Viso p̃^o ptu. C. xviii

Et quilibet sciat quot filios Vnaqueq̃
mulier debeat h̃re Viso p̃mo partu: di
tinus q̃ cū infans exierit de ṽtre matris su
e: ac ceciderit deorsum. leuatusq̃ fuerit de loco
per obstetricem. aspiciendi sunt nodi illius
Vmbilici qui irrogitur matrici: et quotquot
fuerint. tot filios potest adhuc habere et por
tare: p̃pter quid et non ampliq̃. Sz si nullq̃
fuerit nodus nullū filiū potest ampliq̃ habē.
vel generare: et culpa erit sua & non Viri si de
inceps nō generabit Sa^m q̃ si mulier nullū
nodū habuerit in se nullū filiū pōt generare
dato q̃ oīa bene faciat: que sunt necēria ad q̃
cipiendū Et omni vice mulier per die nodū
vnum qui inādit quociens parturit radicē

Quot quero masculos sit queq̃ muli
er conceptura primū filium hoc mō notato:
Quia quot coronas capillorum habebit vel
habuerit in capite. quada m similitudine tot
masculos est paritura. In secūdo Vero ptu

Vna corona significat vnū partū masculū
nullam autē feminā vel neminē alterius ge-
neris. Signum geminorū ē istud ī vna
gravidatione. qm̄ si ambo fuerint masculi.
ambe māne crescunt equaliter. et mulier ē
macra plurimū et bene colorata. Et si vnq
est masculus et altera femina dextra māna
est dura. et mulier in facie illius partis ē ma-
cra et colorata & in altera parte est epiguata
aliquātulum et pallida vel panniculata. Ven-
ter multū tumescit: et in dextero latere sepe
fit motus et fortis: in sinistro vero rariq et de-
bilis

Capitulū signorū ī femia grāvida q̄bq
hētur noticia si ēbrio est sanus vel infirmq:
victurus satis vel morturus cito tam in vē-
tre matris q̄ extra. Ca. xix.

Igna sanitatis & infirmitatis ēbriōis
sunt multa: de quibus volumus hic a-
liqua denotare. Verbi gracia dum cognitū est
cuius generis sit embrio sic dicimq qd si mā-
ma si

ma significās embriōne prius fuerit pleā &
dura quētiēter: et postea efficiatur mollis
Embriō est infirmus. Si vero nō fuerit mol-
lificata. et prius erat multū extensa & pleā
mulierq; doloribus tormentetur. embriō per-
nitus morietur ante partū vel in p̄tu iuxta
conuenientiam etatis precepte. Et eoduerso
exitus lactis a māma pregnantis est signū
breuis vite in embriōne. et tunc patitur eg-
itudinem Si vero mulier cum ipregnatur est
benefana et in grauidatione sua moratur. et
māme non retrahuntur a virtute sui aug-
mētū et duriciē. nec lac diffundat absq; vio-
lencia signū est sanitatis et vite embriōnis:
nisi contrarium desup sit signum latenter a
planctis fluxuq; menstrui vel sanguinis ī quā-
da est signum infirmitatis embriōnis potq;
aque femine. Similiter si grauida nimis gra-
uetur sui et pauida efficiatur et diffidat est si-
gnum egritudinis in embriōne et parue vi-
te: siue nascatur siue non Huic sermōi ad-
dimus istam doctrinam q; gracilitas māma-
rum in muliere significat paucitatem lactis

Sed tale bonum est et pignus. Ut patet in lacte
ovis respectu illius capre vel fructus. item ca
seo verus. Lac etiam de pectore matris est melius
illo sinistree. Nato infante si visitetur a persona
signum Salomonis habente ante nonum diem puer
et moritur pectus in brevi. Si etiam pignus su
perat se ac signum salomonis ab orbitur cito. Et si
pilus nascatur super aliqua mamma in embryo
infirmatur. et forte eadem mulier. Si mamma
lactantis in ore infantis multum teneatur ei
dentes cito nascuntur et sine dolore. Et si gin
guarum inflatioes sunt lac mulieris nigre et
brune et macre quam crasse est melius infanti ad
eum nutriendum.

De animalibus in genere et in specie. ca. xx.

Differentia animalium tam in genere quam
in specie multiplex est scilicet natura:
proprietas: nutrimento ciborum ac dissimi
litudine sui membris: et quod sic implicane
ad multa et ad diversa. Unde sciendum est
quod animalium tam bipedum quam quadru
pedum et deinceps. Quedam nascuntur ses
mel: Ut homo et bos. Quedam autem bis:
ut gallus

ut gallus et columba. s. primo ouum. p̄gea
pullus. Quedā ter ut papilio. quia p̄mo ge
nerat: et rursū facit ouū in folliculū. et ex illo
nascitur vermis: q̄ cōuersus in papilionē rū
pic folliculum et volat. Itē aīaliū q̄dā na
scūtur parua & stant parua. Ut pulx et mu
scula. Quedā vero nascuntur parua et effici
untur magna. Ut canis: gatta: agnū. porcū
homo: bos et quedā efficiūtur maxīma. ut e
lephas. Itē quedā sunt domestica. et q̄dā
siluatica. et quedā mediocria inter vtrāq̄.
Sciendū est q̄ aliqua sunt que cito domesti
cātur: et quedam tarde et difficulter. Que
nascūtur domestica sunt hōies canes & oues
Que vero siluatica sūt pulices lepores & cā
eri. Que vero nascūtur partim domestica et
partim siluatica sunt pulli capre &c. Itē
aīaliū quedā continēt vnā naturam & op̄le
xionē sui: Ut homo et bos Quedā efficiūtur
mōstruosa p̄pter diuersitatē cōplexiōis na
ture. Ut minotaurus ipocentaurus: lamīnia
et sirena. Itē aīaliū quedā morātur simpli
titer in vno elemēto. Ut salamādra in igne:

Talpa in terra: camoleon in aere. allee i aq̃s
Queda vero morantur cōmixte inter cetera e
lementa: vt formice. alate. lucerte. & aues cē
Item animalū quedā generātur p coitū:
Vt homo. bos. equq̃ cē. Quedam sine coitu:
S ex sola corruptione elementorū Vt scorpis
o: anguilla et rana. Quedam in ouo. Vt gal
lq̃ et pauo. et maior pars pisciū. Sciēdū ē q̃
secū dū significatiōē aiālū ab elementis ō
ne aiāl illo vtitur: et requirit in suo nutrīto
Vn qz pisces plus sunt ex aqua q̃ de ceteris
elementis viuunt in ea: et eam appetunt. A
ues ab aere. homo de terra cē. Sciendū est q̃
q̃to plus auis est volatilis. et eadē maioris
volatq̃ i altū tātō plq̃ ē aere nature & propi
quās aque ex aqua: Vt patet de aquila. falco
ne gauto et de conchili. Et si animal aliqua
occafide cesset a nutrimento sui elemēti tātō
mutatur in statū priorem et egrotat. Item
animalium quedam sunt molles substantie.
et quedam dure. quedam longe. quedam cur
te: quedam grosse. quedam subtilis. quedam
late. quedam stricte. Quedam parum
viuūt

viuunt. quedam multum viuunt. quedam
facile moriuntur. et quedam difficile. Item
animalium quedam habent corium cum pi
lo: Vt equus: quedam lanam et partim pi
lu Vt asinus et quidam pisces Queda hñe
pellē sine pilo et sine lana. Vt vermis terre
stris. Quedam habent pilos & capillos vt ho
mo tantum. Quedam habent setas & pilos
Vt porcus. Quedam spinas. Vt ricius & por
cus spinosus. Item auium quedam hñe
in pelle pennam: quedam plumam. quedam
squamam: quedam spinam. quedam gros
sam et asperam: quedam subtilem et mol
lem Item omnium animalium quedam
habent labia ex quibus dicitur os. quedam
non habent labia. sed aliqd loco oris & tñc
dicitur musum & grugnū: vel rostrum vel fis
tula Et sic quidam habēt os vt homo: que
dam musum Vt canis. quedam rostrum: Vt
aquila: quedam foramen Vt elephas Item
animalium quedam habent dentes i ore. ut
homo et canis. quedam scirpaturam et non
dentes Vt anser. Item animalium quedā

habent in capite cornua quedam nares. que:
dā breuissas. Item aīaliū qdam habent duos
pedes. quedā quattuor. quedā sex: quedam
octo. &c. Item aīaliū quedā uidēt et non
volāt: quedā volāt et non uidēt. et quedam
quādoq; uidēt et quādoq; volant. Item
aīaliū quedā habent rostrum curuum. qdam
longum: quedā subale: quedam grossū. que
dā rectum: quedam tortum. quedā latum: q
dā strictū: quedā acutum: quedam sumum.

Item aīaliū quedā habēt in corio siue pel
le multā supfluitatem: & qdā paucā: Vt pilī
lane: plume: spine: mucallagiēs. et squame.

Item quedā habent cristam vt gallū. & qdā
galeā: ut upupa. laudula: & pauo. Item oīm
habentiū caudam: quedam habent curuam.
quedam longā pilorū vt seta vel carnis vel
pēne. hō et symia carētes cauda loco eiꝝ ha
bent musculos in cruribꝝ. Quedam vero ha
bēt caudam nō hēnt pulpas carnis eleua
tas in cruribꝝ. In aīaliꝝ crescit cornu
a: Ungule: pilī: lana: seta: capillꝝ: penna:
pluma: sēma: pīgue do: medulla & spīa. Item
aīaliū

aialiū quedā viuūt in societate libenter sui
generis: vt apes: grues: colūbi: forice. oues
ec. Quedā vero solitarie: vt scorpio et ara-
nea Item aialiū quedā sunt multi cortq: vt
vir: auis: pniq: colūbq: gallus: passer & mu-
sca. Quedā vero pauca cortq: vt mulier ouis.
gatta: turtur. vespa. Item aialiū qdam sūt
multi clamoris: vt homo canis: porcq colū-
bus. rana. passer ec. Quedā vero pauca: vt
grues: lepus. mulus ec. Item aialiū qdam
naturaliter sunt pacifica. vt oues: formice a-
gni. et hirūdines. Quedā vero bellicolosa vt
grues. aconee. galli. hedi. ec Item aialiū qdā
recipiūt doctrinam honorū morū cito. vt hō
canis. simia ec. Quedā tarde vt bos et e-
quus. Quedā nunq vt serpens. rana. mus-
ca. ec Quedā sunt pacifica et timida ut ouis
& cerua. Quedā simplicitia vt asinū. Quedā
sapientia: vt equū et canis. Quedā astuta
vt draco. et serpens Quedā fraudulosa i ma-
lo: vt vulpes. lupq. et scorpio Quedā fortia
et audacia: vt leo. vrsus. draco. cais. ligoriq
ec Quedam ingeniosa. vt hō & simia. Que-

Dā terecūda. Vt anser et homo Quedā iūtere
cūda. vt rana. musca. asing. porc. & cetera.
Quedā veloci. Vt leo. lupus. et ceruus
Quedam vero pigra. Vt asinus & porcus.

Diuisio capituli de aīalibus. C. xxi

¶ Mne animal habēs pulmonē hz vocē
et ecōuerso. Omne aīal habens sangui
nē hēt cor et epar. et ecōuerso. Omne aīal
carens sanguine est parui corpis: valde ti
midum et debile. Vt musca bibio cācer & ara
nea. et ecōuerso Vt patet de viro boue. leone
&c. Omne aīal carēs sanguine est pauci ti
bi. et econuerso Omne aīal longorū crurū est
lōgi colli. vt sunt grues. acouee. cochaes. &
econuerso Vt galline. passer. columbi &c.
Omne animal nō lactans nō mingit vt as
ser: columbus. gallina. et econuerso. vt homo
bos. ouis &c. Omne aīal carens pulmōe ca
ret gula. et collo. Vt piscis canter. grane & ti
mex &c. Omne aīal carens pedibz caret gu
la. vt piscis serpens. rupa. lumbricus & ver
mis terrestres Omne animal ouās caret ve
fica: Vt gallina. pavo &c. Qē aīal futuēs
& generās

et generans habet Vesicā. Vt homo: porcus:
et econuerso. Vt rana ei musca. Omne ouū
longum et acutum in puncta reddit genus
masculinum. et econuerso: vt rotundum

Omne ouū duorum Vitellorū ē duorū pul
lorū Omne aīal sepe spargēs semen suum
cito canescit. et si diu viuūt cito moritur fre
quenti turbatione afflictus. ac citiq moritur
non spargente. Vt patet de viro respectu femi
ne. Omne animal quāto plus est calide
nature tāto magis crescit lōgitudine et gros
situdine. ac est fortius et audaciq Vt patet de
viro respectu mulieris Omne animal multū
calide nature grossam vocē habet Vt patet de
viro respectu mulieris Omne aīal habens
Vmbilicū alitur p illū donec est in Vētre
matris sue et non per os Qd aīal pingue
est in cōssu tardiq macilēto. et est grossioris
intellectus in omni. vt patet de viro panācia
to et porco bene pingue respectu macilētorū.
Omne animal est calidiq in dextero latere q̄ in si
nistro. et ad comedēdū plus saporosiq. plq

etiā est i carne et minus in adipe Omne ouū
longū est calidū et sanius ac saporosius ro
tundū : causa est qz masculum Omne aīal fe
mininū nimis crassum nō pōt cōcipere. causa
est propter frigiditatem matricis et sui clau
surā cū sit parū apta ppter adipē. Oē aīal
femininū habens matricem suffocatā v̄t ca
dēre extra nō pōt gāpe ¶ Omne aīal nimis
sanguineū cito ex facili putrescit ppe ossa &
apostematū v̄l infirmatur. Omne aīal be
ne crassum paucū habz sanguinem curabilē
& libēter bibit & satis. v̄t pz de porco Omne
aīal h̄ns aures mouet eas preter hoīem ^{noī}
Omne aīal habens sanguinem h̄et cerebrū &
neruū: et ecōuerso Omne aīal volatile ha
bēs ungues curuos et rostrū v̄nit de rapia
copas h̄et pulposas & pectus grossū ac forte
Oms pisces corticales ouāt pter anguillā &
ranā Omne aīal habens pellem grossā pilos
habet grossos et asperos & squamas si est pi
scis preter anguillā et tencā que loco squā
marū habent affungiā et mutallagiēs. v̄t pz
de porco cane et boue &c. respectu gatte &c.
Omne

Omne animal ouas parum dormit. et curtos
facit sonos. Omne aial habens plus quattu
or pedibus caret sanguine. Vt patz de caco
aque dulcis et salse qui habet decē. sed loco
sanguis hēt aliū humorē. vtpz i ape musca
arana. &c. Omne aial rugosū caret san
guine: et cito moritur oleo. Vt papilio. erica
arana. &c. Omne aial ouas hz pēnas &
squamas vel aliud loco predictorū. vt formi
ca alata Omne aial hūs māmillas eas ha
bet sub Vētre vel prope copas preter muliez
que habet eas in pectore Omne aial gene
rans omnino hēt aliquos pilos. & ecōuerso
Omne aial habēs cornua habet pedes scissos
Vt capra: bos &c. Omne aial habens dentes
acutos hēt labiū superius scissū. Vt canis &
gatta respectu aliorū videlicet bouis. equi &c.
Omne aial habens dentes spissos et fortes.
in ope est sane vite et longe. Vt equus. asinus
&c. Omne aial habens dentes acutos vel
rectos est magne ixe: et libenter comedit car
nes crudas: Vt leo: canis: Vrsus: et ecōuer
so: Vt homo: equus. &c. Qd animal volatile

et natans caret medulla multa in ossibz. et
habet coriū in ossibus. De aser respectu galli
ne. Omne animal multi sanguinis est bone
dispositionis respectu ceterorū humorū. Quē
animal volās caret māmillis: ut patet in galli
na: aue: pisce: formica: musca. &c. Omne a
nimal auiū parui corporis plus cantat q̄ ma
gni corporis et maxime in tēpore sui coitus:
De patet in philomena et columbo. Omne
animal et omnis auiū diligit suū fructū. & gerit
curam sollicitam de illo. preter cuculam que
facit oua in alieno nido. et ea non alie & pre
ter coruam. que deserit pullos suos vsqz in
terciam diem. causa est. quia pluma ē alba.

Omne animal naturaliter cognoscit suos
filios et p̄mū et secūdum. et eis prebet p̄us
tibus et mammā &c. Omne animal generās
prius dormit ouante. Omne animal aquosum
minus dormit aereo. De patet in pisce respe
ctu auiū. Omne animal dormiēs se soniat
in suo gradu. Omne animal masculinū ē
in mēbris suis quodāmodo minus femino
De patet in cancriis et anguillis: quēniā caput
masculi

masculi est minus capite femelle : et grassa
femine est maior masculi. Omne animal
cavens sanguine . fugit ipm libenter ppter
eius dulcedinem. Ut patet de musca serpente
et c.

Omne animal habens cor e sapientia
non habente. ut patet de viro et vulpe

Omne animal magni pulmois satis bibie
respectu habetis parum. Omne animal no
habens parum bibit omni vice. et econverso

Omne animal viuens de rapina parum bibie
Ut patet de falcone et c. Omne animal gene
rans animal habet femininum sexum. preter
partum. Et hec de animalibus in eorum differencijs
ad presens dicta sufficiant

Explicit prima pars libelli huius de scientia
physionomie. Nunc incipit secunda pars

Prohemium Capitu. xxij. et xxij.

Existentes autem ad doctrinam physio
nomie in hominibus et bestijs dicimus
quod anime sequuntur corpus. et
ipse anime secundum seipsas non
sunt passibiles a motibus corporis in quibus
moratur certo spacio vite temporalis. In cuius
e in

Ultimo separantur: et corpus manet. Hoc ac
manifestum est de motibus valde per ebrietatem
vini vel amoris vel insanie laboris et egredi
tis. Cuius est quia corpus et anima sunt vniuersae opo
sitionis. Unde agunt et patiuntur. Sciendum
est quod inter cetera animalia non est turpius animal
ad videndum sine ornatu alterius quam homo dum
est nudus. neque pauper. Nam bestie ex
nuentur ipsum donec viuunt. ut aues celi etc. ubi
si gratia sol dat ei lucem: bos ei griterit et colit ter
ram. et ei omnia ducit de loco ad locum ouis dat ei
lanam: et terra linum. auis dat sibi pennam etc.
Sunt enim multa animalia quibus per consue
tudinem multa homines et multe mulieres appro
priantur propter bestiales mores quos habent
et trahere videntur extra usum humane na
ture se applicantes moribus bestiarum. non enim
dicimus quod ipsi homines sint ipsa animalia. Sed in tam
tum appellamus eos bestiales in quantum videntur
errare ab usitate humane sapientie. Et
sic sepe dicuntur ac proprie appellantur ab hijs
hominibus qui habent odio mores bestiales. De
in hoc exemplo Vide hunc leonem. Hunc porcum.
Hunc

hunc asinum. hunc canē. hanc Vulpē hunc
lupum. hunc imperatorem. hunc abbatem.
hunc monachum. hunc sanctum. hūc ange
lum &c. Item audiat is illū leonē .i. quia
rugit vt leo. et clamat fortiter vt leo. et ita
de ceteris similitudinibus. Mores enī hoīm
non sunt nisi passionēs compositi corporis &
anime Et tales non quēiunt alicui semp:
nisi quantum disconueniūt ab vsu gētium
in loco regionis cohabitantium Sūt at mul
ta signa phisionomie. que penitus sunt com
munia tam in hominibz q̄ in alijs aīalibus
ut timor: fortitudo: audacia: pavor: gaudiū
tristitia: amor: odium: sanitas et egritudo.
Tamen sciendū est q̄ phisionomia non ē sic
recta in bestijs sicut in hominibus. quorū iu
diciū est solo visu sapientis in mēbris pau
sibilibus: verū est q̄ auditu et tactu habetur
certa cognitio hominis Nam videndo virum
conuenienter habemus iudiciū de illo. et sic
de muliere. Verbi grā in viso nasus lōgus &
grossus significat preputium mag^m. et econ
uerso. et super hoc dixit quidam et bene.

Ad formā nasi dignoscitur hasta Baiardi.
Et in muliere pes est sicutū Vulue. qz si fue-
rit ei pes longus et strictus ac macer signifi-
cat Vuluam longā strictā ac macrā & eque-
so Item mensura mediū pedis nudi ē men-
sura longitudinis vulue totiqz vnicuiqz. Un-
de dixit quidam Ad formā pedis tu nosces
vires mulieris Subtilitas pellis i vulua & i
Virgine cognoscitur p cōditionem labiorū
oris in vnoquoqz. quia grossa labia oris sig-
nificant pellem grossā. et subtilia subtilem.
Nares nasi significāt testiculos hoc modo.
quia grosse et late significāt grossos et latos
testiculos: subtiles vero strictos et puos in o-
mni: quorum officium dixit quidam Testiculi
nudi feriunt ad labia culi. Nec tantū ferire
possunt satiare foramen. Semen conseruāt
ipsum quoqz spandere curant. Cognoscitur
enim omnis iuuenis de Virginitate et corrup-
tione p multa signa. Ut vñqz ad pitulā na-
si. qz manēte virginitate cartilago pitule na-
si sentitur i diuisibilē. sed si est violata sētitur
ptibilē In masculo virga erecta discoopitur
& econ

et eoduerso. Et in muliere os Vulue iſimulat
Item dicimus q̄ ſigna cōia pro ſciētia nō
reputantur. Vt Viſus oculorū ēē Cā ē q̄
oēs gentes bene ſcūt q̄ per oculos eſt Viſus
et p̄ aures auditus Vnde ſi quis diceret talē
Videt q̄ hēc oculos iam derideretur. et ita de
ſene ppter ſigna publica ſenectutis. Quēs
ad penā nā cognoscuntur et ad Vngues. eā ad
dētes. capre ad oculos ēē. Vñ ſi dicatur leo
eſt fortis beſtia. porcus imundus. ſerpēs au-
dax: gatta timida ēē Predcā eī ē ſimilia
ſi voce aliqua diceretur ab aliquo p̄ ſcientia
nō reputaretur. eo q̄ talia ſigna ſūt cōia: et
oībus nota. Vnde in hijs nemo dubitat. Vt
Viſu ē cōiter auditu Item dicimus q̄ nullus
homo vidit Vñq̄ hominem veraciter ex toto
eſſe ſimilem beſtie. licet dicatur de ſimijis. ſed
aſſimilatur operatione nature: in aliquibz
vt in monſtruofis: in quibus non contradi-
co Vmmo poſſibile eſt p̄ artem et p̄ naturam
Vt fuit ipocentaureus et minotaureus. Vnde
nemo poteſt p̄hiſion omiſſare per ſigna com-
munia ſiue ſint hoīs ſiue beſtiarū. ſz p̄ ſigna

propria tantū. que licet omnes hoīes possēt
habere tamen non omnia hnt in se. Quis ei
dubitāt de signis cōibūs. et ea q̄s n̄ nouit :
et ideo homini sapienti non conuenit q̄ corā
aliquo dicat aliquod signū de cōibg. Vt Vi
dens hoīem fortem ex exp̄ientia dicat ille est
fortis ut leo: bene q̄dē scitur q̄ ille ē fortis
ut leo &c. Oportet enī nos determināre sa
piēter oīa et singula que pprie dant sciām
phisionomizandi: ut ex hac sciētia q̄sq; eā
scientium Vt dicemq; aperte in sequentibus
ualeat inter gentes omnem reuerentiā & ha
nozem fame cū proficuo adipisci. Singula
enim illorū que dant phisionomiā in hoībq;
sunt ea que fiunt in eis ex motibus corporis.
s. ex forma vel figura a similitudine cuiusli
bet mēbri. etiam ex colore. in eius leuitate et
grauitate ingressus. flatu. et vocē &c. Sciens
dū est igitur q̄ mēbrorū corporis hominis ad q̄
pprie p̄tin. & sciētia phisionomie. aliud est
simplex. ut lingua: epax & cor. aliud vero cō
positū. Vt pes et manus Quomō āt hec oīa
sint et habeantur in vnoquoq; hominum
cui tra

cui tradimus p̄nominatā scientiam ē n̄ alte
riq̄ aīat p̄ ordinē capitulorū sub suis rubri-
cis velut nobis videtur sicut ē q̄b̄ qdā alij.
Visū fuerit vt Hippoc̄ti galieno ē Almasori
sufficiēter dicamq̄ si deus voluerit Sed ante
q̄ veniamq̄ ad totam intētionē nr̄i sermois
ex prerogatiua dicamq̄ q̄ valde cauendū est ī
omni tēpore ab obuiatione et societate homi-
nis infortunati p̄ opus naturē superioris. vt
ab homine cui diminutū sit aliquod mēbrū
vt oculus manq̄ ē Causa est qz quilibet fa-
ctum est factq̄ infelix. ē ex sua infelicitate ob-
stat felici. Et huic prestat in multis nocumē-
tum quod est occultū hōi ignaro: cū ipse n̄
possit p̄pendere de hoc nisi per viam huius doc-
trine vel per experientiam sui mali. Nā oīs
hō se melius potest custodire a suo publico.
inimico iā facta offensa q̄ ab hōie infortuna-
to. Causa est quia nocumentū infortunati ē
occultū: inimici vero publicū. Et ē sciendū
q̄ non est creatura tam bone cōplexionis q̄ si
membro diminuatur. q̄ nō mutet statū suū
aut in prius solito. Vel multo in melius. qd

raro contingit si diu viuit. Unde dictū est.
Cauete a signatis. Et alibi in homine signato
i aliquo membro nō qfidas

Signa cōplexiois ratione coloris in faci
e. Cap. xxiiii

Olor albus in facie vel fuscus intermix-
tus quasi ex albedine et glauce dine si-
ue color gipseus et plumbeus naturaliter si-
gnificat frigidā cōplexionem. Color rubeus
et rufus i facie cōpositus ex albedine cū mul-
tis linitiginibz significat calidā cōplexionē
Color albus in facie cū subtilitate molis mor-
bidus ac intermixtus rubicūditate significat
tapatā cōplexionē. Color brunus in facie sig-
nificat bonā cōplexionē. Color in pelle liui-
dus et etiā in vnguibus significat malā et
frigidam cōplexionem

Signa complexionis ratione coloris in
pelle. Capitulum xv.

Corp⁹ in pelle albū et siccū in carne has
bēs aliqd vel multū rubei coloris i lo-
tis cōgruis significat dñum colere rubeo.
Corpus i carne crassū et in pelle albū et que
mēter

niēter coloratū significat dñiū sanguinis .
Corpꝫ in colore brunū et in carne cōssū cum
aliquātulo colore rubei significat dñiū san-
guis cū melācolia Corpꝫ gracile siue ma-
cilentū significat dñiū colere rubeo Cor-
pus mediocre .s. inter macrū et crassū et inē-
albū et brunū significat dñiū sanguis cū fle-
gmate et aliquātulo melācolie Corpus qđ
tactu sentitur valde calidū significat opłēxi-
onē calidā Corpꝫ qđ tactu sētitur frigidū
magis q̃ calidū significat opłōnē frigidā.
Corpꝫ qđ tactu sētitur aspū significat sicā
cōplōnē Corpꝫ qđ tactu sentitur molle si-
gnificat cōplexionē hūidā . Corpꝫ qđ sepe
sudat ex facili significat bonā cōplexionē
Corpꝫ qđ raro sudat significat frigidā opłōez
Corpus leue et subtile īcessu significat bo-
nā complexionem Corpꝫ graue ac pigrū
īcessu significat malā cōplexionē.

Sig corpis calide cōplexiois. C. xxvi

Orpa naturaliter calida cito crescunt
et bene: Vt patz in īfantibꝫ . ac īpinguātur &
desiccātur. bene apparent sibi p loca anhelitꝫ
ei est manifestus. vox firma fortis & grossa

In coitu sūt fortia & eorū appetitiua. bene co
medūt et digerūt ac gestant. multis abun
dant capillē & pilis p loca. q̄ partim sūt g^ossi
et erich: quod gtingit a multo calore cordis
ut patz in leone gallo &c

Sig^o corporis frigide gplexiois. Ca. xxvii

Orpa naturaliter frigida tarde crescūt
parū impinguantur: vne apparēt sibi
manifeste et magne. anhelitus eig pūus. Vel
quasi absconditus: vox ī auditu subtilis: vlt
acuta. in coitu sunt debilia et raro eorum ap
petitiua: parū comedūt: male digerūt et ges
tant: in pelle sunt alba siue rosea colore. Ca
pilli eorum sunt exēsi et longi siue sic nigri
siue albi. et sunt subtiles. facile timent et ex
pauescunt. & ad laborādū sunt debilia

Sig^o corporis humide gplexiois Ca. xxviii

Orpa naturaliter humida in carne sūt
molliā et leuia. eorum iūcturē sūt oc
cultē et pauce fortitudinis. vnde parū possūt
durare laborē. Timida sunt et pauida quasi
ex omni. male dormiūt. sepe mouentur ad lu
pura Nuda sunt pilis. eig oculi sepe lachry
māt:

māt: pili et capilli eorū sūt exēsi et subtile
et boni ingenij ad addiscendū

Signū corporis sicce cōplexiois C. xxix.

Orpa naturaliter sicca in tactu senti
untur aspera. in carne macra sunt. in
labore fortia et durabilia. libēter. et cōueniē
ter comedūt. iūcture mēbrorū sibi sunt ma
nifeste Capilli et pili sibi sūt grossi asperi et
crispi

Signa corporis tpati et sani. Ca. xxx.

Orpa temperata et sana bene comedūt
& bibunt iuxta quētiā sui. digerūt
et dispenūt. res ei sapiunt bone. fame sciūt ī
horis conueniētibz: gaudēt cū gaudentibz.
bene dormiūt suos somnos. se leuia sentiūt.
et adūt leuiter. cito sudant: raro vel nūq̃
sternutant: mediocre impiguātur. ī facie
sunt colorata: in tactu sunt calida. in eis q̃n
q̃ vigēt sensus quētiēter iuxta cōueniētā
etatis corporis et hore

Signa corporis distēpati et male sai C. xxxi

Orpa distēpata et male sana. in omī
sūt dissimilia corporibus tpatis & bñ

sanis. Vnde male comedūt. non curāt bibē
male digerūt et disponūt: res eis non bene
sapūt. ī horis conueniētibus: non se plene
ēbuiūt gaudētibz. Immo quasi tristificātur
ē manent tristes male dormiūt suos sōnos
grauēs se sentiūt. et gūter adūt: et raro su
dant vel non sudant. offitāt sepe vel sternu
tant. Brachia exēdūt. in facie sunt pallida.
vel nimis colorata: quīq; sensus male digē
non possūt diu sufferre laborē. cito cerū obli
uiscūtur: muleū sputant: in naribz eis abū
dāt supfluitates. q̄si ad oīa sūt pig: carnes
constant vt nasum: et q̄nq; pedes et manus.
et oculi lachrimāt

Siana cōplexiois cerebri C. xxxij.

Quum caput naturaliter hēt parū
cerebrū: et multitudo capillorū ē maxi
ma defensio capitis Vnde de cōplexioē cere
bri ita dicimz. Si cerebrū fuerit calide cōm
plexionis homo ipm habens in tactu sētatur
muleū calidus. capillis muleū abūdat et hi
muleū sunt grossi. oculi eius lōge vident. et
vidēdo differunt. puigil ē sēsu. celer augmēto
color

color capillorum diu durat: raro abundat sup
fluitatibz in naso. viz ei oculi lacrimant. & e
ho magne vigilantis. cupidus qsi oim pul
choru: et corde tendit ad nobilia. Si cerebrum
fuerit humide complexionis ho ipm hns i tactu
sentitur molle et lasiuu. capillu abundat sub
tilibz. et ei cito in colore transmutatur & e etia
luxuriosus: sepe sibi lacrimant oculi. et for
te alie ifirmatur: De sanguine &c. viuit bre
uiter. i naso ei abundat multa supfluitas vox
ei sonat aliquantulū ipe dita. caput sepe dolet
in psona est debile. ex facili est pauidus. teneri
est ingenij. pig & qdoleus alterius mali. & plu
simplex q sapiens et rari ppositi Si cerebrum
fuerit frigidu complexionis: ho ipm habens e
sepe piger. tardi intellectus. dure capacitatis
grossi ingenij. eius capilli sunt leues & exēsi.
tarde cresunt. & i colore sunt albi vel qsi bludi
Eius oculi raro mouetur. et breuiter videt
magnu vigilator de nocte. stabilis ppositi.
in labore et tenax et largus cu rone. in tactu
sentitur frigidus & molle. & e subtil ingenij: & a
liquatulum ad addiscendu sagax. Si cere
brum fuerit sicce complexionis ho ipm habens
f ij

capilli eius inter tarde et tempestiue crescunt
Vnde in longū n̄ cito crescunt sed breues mor-
rantur. & rari sūt in cuti ac grossi in substāti-
a & pl̄q̄ eac̄h q̄ extēsi. cito in caniciē cōuer-
tur. et de facili cadūt de capite Vt frondes de
arboribus: oculi longe vidēt. et hō est t̄pati
incessus et motus. in naso n̄ multū abūdae
supfluitates nisi sit exigēdi causa Caput se-
pe dolet. homo ē duri ingenij rarus et male
capacitatis Si cerebrū fuerit calidū et sicce
q̄plexiois capilli nascūtur flauī fortes & cur-
ti vel nigri vel crispī. homo ē mul. ū luxurios-
sus: et ideo cito canescit et caluescit. parum
dormit in nocte: et est magni ingenij et repē-
tini intellectq̄ & apprehensiois. leuis in eū do-
et saliendo. videt procul. et ē rariq̄ i agēdis
ac ei est raro supfluitas in naso. Si cerebrū
fuerit frigide & humide cōplexionis homo li-
benter dormit q̄uis male dormiat. hebes est
i factis. sepe aḡguatur passioibq̄ reumaticis
et p̄cipaliter i capite & i ocul. frequēter abū-
dae supfluitatibq̄ i naso parū cōedit & bibie

Signa q̄plexionis cordis. C. xxxij.

Cordis

Ordinis cōplexio si fuerit calida pulsusq̃
velox: pectus aliquātulū est pilosū. Vltra etas-
tem a dolescentie. in carne est calidus. ē hō
appetitus: in factis audax: i verbis asp: i dā-
do tenax: obstinatus: supb: iracūdg: luxu-
rius. Si cor fuerit frigide cōplexio is pul-
sus est ei tardus. pectus nudū a pilis. tactus
carnis frigidus: durū appetitus: debilis forti-
tudinis: anhelitus artq: vix subtilis et debi-
lis quasi piger in factis: in verbis non bene
placidus. leuiter panidg. n̄ bene comedit: et
raro bibit. et raro luxuriatur nisi sit p acci-
dēs. Si cor fuerit huide cōplexio is hō abū-
dat capill. multis. qz fūit lōgi cito et extēsi.
in colore albi vel blūdi. multis abūdat pilis
excepto in pectore. in tactu carnis ē mollis.
et est in colore alba vel fusca: et aliquātulum
est pinguis: multū timidg. pauidg. hebes. et
debilis in laborando. Si cor fuerit sicce cō-
plexio is rufus ei ē durus: corpq totū ē mu-
seulosū: i carne macrū: vne sunt manifeste:
pili sunt grossi & curti p loca aliq̃ntulū pilis
aspa & grossa. Si cor fuerit calide et sicce
f iii

cōplexionis pulsus est velox durus et fortis
pectus aliquātalū pilosum pīl tortis. āhelit
tus magnus. totus ī carne calidus. cito mo
uetur ad irā. iracūdg manet et obstinat. Si
cor fuerit frigide et humide cōplexionis pul
sus est tardus et debilis. pectq nudū a pilis
āhelitus parūq & tardus. tactq ī carne mol
lis et frigidus: n̄ facile irascitur et cito iram
remitte

Siq cōplōnis epatis Ca. xxxiiij.

Patiz cōplexio si fuerit calida ggnos
citur ex āplitudīe venarū et ex siccita
te noxe. vñ hō hoc habens ē natuālīe fortis.
ī facie coloratus. Vria eius ē multū ticta.
& egestio. calidi aibi nocēt ei. qz ipm īflāmāc
& eāā abūdat ī eo hūor colericus: multatuz
do pilorū sub hipocūdrīs Si epar fuerit frī
gide cōplexiois vene apparēt arte. noxa sep
erit tenera: et ī multitudīe hō ē debilis mlt
to flegmate abūdat. vt sputo et mucillagine
ī naso. Vrina ē alba. Vel quasi egestio. i. sepe
abūdat v̄tositate. et multū deficiūt sibi pi
li sub hipocūdis Si epar fuerit humide gplō
nis ei q sāguis ē turbidq corp q to^m ē pīgue.

Veter fit facile oflatq. caro fetitur mollis. in
facie est pallida. Si epar fuerit sicce opplexio
nis pauco abundat sanguine: totum corpus ma
net macrum: veter gracil. i facie e paucq color

Signa copplexiois pulmonis C. xxxv.
ulmonis opplexio si fuerit calida vox e
grossa. anhelitus magnq pctq aplu e
grossu. Si pulmo fuerit frigide coplomis
vox est subtilis. anhelitus parus. pctq strictu
et subtile Si pulmo fuerit sicce coplomis
vox est clara: os siccu: et pauca salua Si
pulmo fuerit humide coplomis vox est clara.
os plenu salua et raro bibit.

Signa complexiois stomaci. C. xxxvi
tomachi copplexio si fuerit calida diges
tio e fortis. appetitus magnq. sepe fa
mescit: et sitit frequenter. et ei d let caput. et
oculi patiuntur. cito irascitur e cito ab ira ren
titur Si stoacus fuerit frige coplois digo e
debilis: parvus appetitus: raro famet e sitit:
capite e oculis sang e. Si stoacus fuerit hu
mide coplois raro sitit: sputo abundat. i naso
multa supfluitas. nausea vntq et vertigo si
bi euenit Si stoacq erit sicce qplois sepe sitit
fin

lingua aspa. noxa sicca cū pruritu vlt debili
exitu. gula aspa. & cū asperitatē i gluturāz
tur. Siq̃ complexiōis testiculorū C. xxxvii
estriculorū cōplexio si fuerit calida ptes
ppique desinuntur p̃t nigris & ericis:
Virga virtuose erigitur. sp̃ma exit ī substāz
tia multū grossa & viscosa. & cito exit cū friz
catioē coitq. etiā añ complexiōis etatis qtingit
grāde desiderū coitq. Vñ sup Virga manifest
te apparēt bene: nerui eorū sunt fortes & pel
lis grossa Si testiculi fuerint frigide com
plexiōis partes vicine sūt multū nude a pi
lis: & illi qui ibi sunt exēsi sunt. virga raro
erigitur. et debile sp̃ma exit liq̃dū & tarde. ve
ne iporū sūt occulte: nerui debiles. pellis sub
tilis & mollis Si testiculi fuerint humide q
plexiōis multo sp̃mate abundāt et enjānt
coitu: tamen ē aq̃um & albū vt lac. et bene v
tile ad cōapiendū. tardāt multū. sem̃ enjē:
pellis est multū nuda a pilis & subtilis. Si
testiculi fuerint humide cōplexiōis sp̃ma in e
is generāt paucū. tñ illud ē spissū & viscosū
& vtile ad qapiendū. Virga debile exēditur
pili

pili eorū sūt breues & er' cū aspi & grossi: pel
lis vero grossa magis q̄ subtilis. Si testiculi
fuerit calide & humide cōplexionis virga po
tenter erigitur. et erecta manet viriliter. et e
ciam mouetur ad coitū & multū semē emittit

Si testiculi fuerit frigidi & sicce cōplexio:
nis virga tarde erigitur. & cito p̄dit virtutē
parum seminis emittit. et quan d' q̄ nō pōt ex
ire coitu completo

De noticia partium corporis in omni aīali
Ca. xxxviii

or oībz alijs mēbris corporis ē calidior
naturaliter. & ex calore ipsius totū cor
pus diuificatur. et tenet calorem ī ceteris ptibz
bz sui. & ipm recipit a superiori ifluxu. q̄ sic
corpus manz cōpactū. Vnde a calore cordis ce
tere partes corporis calefiūt. & sic possumz dis
cere q̄ cor ē fons inati caloris et origo. pos
tea epar. & post illud sunt ceterae partes carnis
et pulpe Cerebrū est omībz ptibz corporis friz
gidior et hūidior ad cōtrariū caloris cordis.
Vn vñū q̄tēpat aliud Adeps naturaliter ē
frigidior & siccior q̄dā hūiditate coagulata.
Os naturaliter ē calidū & siccū Medulla ē

naturalit̃ calida et hūida. oīs cartilago ṽa
 neruq panniculq vētrinq ē frigide et sicce na
 nature. tam̃ ē ming q̃ os. Cutis ē tēpata et
 pprie est illa que est in vol̃ manuū Neruonū
 quozq cōplexio multū diuersificatur qm̃ q̃
 a cerebro p̃grediūtur humidiores sūt q̃ illi q̃
 a nuca nascūtur. cū i sua cōplōne vicinētur
 cōplexioi cutis q̃ dicitur tēpata Glādulse sē
 frigi d̃ et hūide. et oīa mēbra que generantē
 lac. Vt māmē sperma testiculi salua pulmo
 Caro multū diuersificatur eo q̃ scđz cōplez
 pionē mēbri ē calidior et ming calida. tamen
 oēs carnes vētēs absz sale sunt calide & hu
 mide. salite ṽro calide et sicce: diuersificātur
 tam̃ scđm locū ptis aīat̃ et q̃ntitatē sal̃ Caro
 mediocris. i. macra et c̃ssa ē tēpata in omī
 q̃litate. Vñ scđm veritatem caro bñ macra i;
 p̃guat et crassa macrat Caro porci castrati
 hedi agni vituli galline pullorū caponis. &c
 Bona ē & laudabilis eo q̃ facile digeritur &
 bonū generat sāguinē. caro volatiliū faalior
 ē ad digendū q̃ gradiētū. et quicqd̃ est ex
 eis meliq sunt licerti lingua pes os et epar.
 Om̃e frīgū ē et assatum calidū ē et ficcū:

Paradoxum

Unde durū ē ad digerendū . & psonā reddit
macrā . oleū est humidū et calidū . Qua for
Bilia sunt bona et sana . et ex eis melior ē vi
tellus albumie . Caseus malus ē in cibo tā
dulcis q̄ salutus tamen vtilis ē dulcis post re
liquos cibos . q̄ tūc assumptus facit digerere .
Butirū bonū est et sanū Lac plus malū ē q̄
bonū . & i estate melius Qd membrum aīa
lis quāto plus est neruosum tāto frigidioris
est nature: Ut pes

Signa repletionis malorū hūorū . c. i. pl.
epletio malorū hūorū q̄ solet īfirmitas
gnrari onditur p̄ hec siḡ nimia rubedo
in facie: palliditas ī pelle & vnguibus: frequēs
extēsis brachiorū: pluriā ossitatio . spissa . sē
nuta tio . grauis dormitio plenitudo Venarū .
exitus sāguis de naso ex facili . sepe grauitas
capitis . ut dolor frontis . t̄mitus aurium .
lacrimatio oculorū: & pruritus in eis t̄ior de
placō . iercia corpis ad eūdū & laborādū ma
gnitudo pulsus dissolu⁹ v̄ctus . vriā turbida
n̄ volūtarius appetitus cōedēdi & debilitas
in tota psoā Siḡ nimis sāguis C. xl
ū sanguis nimis abūdat accidit prur

titus quasi ubiq; carnis : et principaliter in
brachijs. i. facie abundat rubedo: continue oris
dulcedo sētitur ad sapore preter solitū. fiunt
vesicule in oē & in labijs. qdā ardoēs sētiūtur
i pectore: quos carbūculas appellaq; q̄bq; per
sona p̄dit comedere & suos sōnos. vria rubra
et aliquātulū spissa: cor p̄q; pinguescit. res sa
piūte bone in esu. vñ bene appetit digerit et de
ponit Signa nimie colere. Ca. xli.

um colera nimis abundat accidit i facie
color acring. amaritudo in oē. aspitās
i gula: sitis multa. pauca salua. lingua sicca
& aspa. caput sepe dolet. os siccū. de bis appe
titus. tardus. vomitus acring vel viridis cū
multa amaritudine. egestio erit sicca duā &
pauca q̄si adusta & feculēta cū multo premi
tu et labore. vria tenuis: acrina ignea et cla
ra: vigilatio multa. dormitio pauca. caro ma
era. et cor instabile de vnoquoq;

Signa nimij flegmatis C. xlii

um flegma nimis abundat i oī accidit
multitudo salue. i. spueq; multus. qui
si fuerit albus et fluidus ē bonq;. si viscosus
malq;: paucitas sitis. os madidū. gula mollē

et lingua. raro bibit vel nunq̃ nisi i pradio
vel cena. Urina exit alba. in eundo piger. et
in laborando debilis. supfluitas abundat i na
so. oculi sunt gress et sonolenti. Sonus fit long
cavo vndiq; sentitur mollis et lassua appeti
tus debilis paucq; acerbis. Digestio tarda. i
facie color albus sine rubro colore. egestio mol
lis et pauca feditatis. in addiscendo est gros
se capacitatis. oculi sepe lachrimant & pprie
omni mane. pili cito crescunt et ungues

Signa nimie melancolie Ca. xliij.

u melancolia nimis regnat accidit ar
dor stomaci: multitudo appetitq; cani
ni. color fuscq; in facie. sanguis e niger & spis
sus. urina nigra vel aliquantulu ruffa cedens
aliquantulu ad viriditatem vel palliditatem Cor
pus i tactu sentitur frigidu hebes e in labore
rio. pedes frigidi sunt multu. cor suspiciosu.
p̃sona ex cogitatu tristis. facie irrosa. tenax.
amans stare in solitudine. pauci e cibi et potus

Notula doctrinalis C. xliij

atura nichil facit frustra. & i unoquoq;
seper facit qd melius est. et ideo nulla

qualitas est ociosa in corpe. Sciendū qd hō
a natiuitate sua vsq; ad seniū desiccari n̄ ces
sat. nascens vt moriatur. In calida regioē
sunt gentes natiue. brune in pelle. Vt patet
de ethiopiis. vel rubeae albedine intermixta a
liquatū. Et i carne sunt sicce. crispe. capil
los habent et grossos et asperos. Et i frigida
regione nascuntur gentes longe: in pelle mul
ti albe aut blunde. nude a pilis vel quasi q̄
in suo esse sunt extensi albi vel blundi. No
ta qd regio est multiplex in puicia et matrice
mulieris: que si vtraq; fuerit calida exata
generatur. et generata manet nigra vel bru
na &c. Et si fuerit frigida effiatur alba plq; &
minus scdm regiois qplexione

De noticia nimie abundantie humorū per
somnia C. xlvi

e iudicio cognitionis somniorū ita dicitur.
q̄ eorū aliud est verū aliud falsū. Itē
somnia aliud significat de preteritis. aliud
de presentibus. & aliud de futuris. & aliud figi
ficat nisi fantasiā. et oīa ista attendētur esse
a quibusdā ppter etatē. ppter cibū. & ppter
repus

tempus lunationis. quod aliter videtur in istis pu-
er et aliter iuuenis. aliter et aliud senex et ali-
ter et aliud mulier in quolibet sui statū. Item
somnia aut digestionē cibi sumpti vel nichil sig-
nificat. aut de preteritis. siue sui siue alieni
quocumque modo. ut visu &c. Somnium indi-
gestionē facta sed non dum perfecta significat de
presentibus factis licet fiat cum intervallis. Som-
nium post completā digestionē cibi assumpti
significat de futuris omnino. Unde cum quis dor-
miendo se somniauerit aliquid et in excitatiōe som-
ni sibi videbitur extraneū et magne signifi-
cationis et vellet scire quid significat cōfessim
surget. et illud notet: aut non dormiat plū-
super latus super quod se somniauit. et tunc re-
cordabitur in die: nisi multa somnia viderit lō-
go dormitu. In die aut si aliquid illius somni
oblitus sit fricat sibi caput retrorsū ubi est
virtus memorie. et tunc cum prouidendiōis auxilio
facile erit memor si deus voluerit. Item somniorū
quedā significāt lucrū. quedā dānū. quedā
gaudiū. quedā tristitiā. quedā egritudinē. quedā
salutē: quedam guerrā. quedam laborem: quedā regē
ē: quedā solūmō explanationē somni. ubi grā

cū homo somniat ī hora debita sui statq̃ auē
capere lucrū significat. auē p̃dere dānū signi-
cat. plorare gaudiū significat. ridere tristiti-
am significat. velle currere et non posse īpe-
dimētū significat. et ita de ceteris S; qz
somnia sunt satis exposita ī libro sōmiorū p̃ or-
dinē alphabeti. quē ponemus in hoc volumi-
ne libri. idcirco hęc dicta sufficiāt

Sōnia significātia dñiū sāguis. C. xlvii.
Vñ sanguis regnat homo somniat se
videre rubeū colōre. vt mniū: anabris-
um: tictā scarlatā: sin donē rubeā vel viola-
teā. morellū. rosā ingranatā. sanguinē fusiū
facere nupcias vel spōsalitia vel esse in talibz
Comedere cibū dulcē. & rem sapidā. sentire
ventū. ponere dētōsam: incarnare aliquem.
Videre carnem sanguinolentam. & huiusmo-
di res rubeas aut rubicūdo colōre

Sōnia significātia d. colere rubeo. C. xlviii
Vñ colera rubea regnat hō somniat se
videre ignē ardentē. carbonēs viuos
p̃unas accensas scitillas. clixanū. fornacē
ceciū. fulgur. audire tonitrua. celum rubeū.
ignē

ignē: inflāmatum lapidē. litē verborū inter
aliquos: pugnā: percussionē: rumorē colorē
zallū: lotionē: auricalcum: aurū: ramū: au-
ripigmentū: capillos blundos: amara cōedere

Sōma significātia d. flegmatis C. p. lviij
um flegma regnat hō somiat se videre
pluviā: mare: flumē: fontē: aquā: ca-
nalc: putrū: lacū: nauē euntē: piscē: retē: li-
nū: abluere aliqd: Ut manū panū. Videre co-
lorē albū: cerusam: calcē: caseū: hōmbicem:
cadere in aquā: fugulos: lachrimas: sputum
Urinā: siropū: aquā haurire: lixiuiū: natare
capillos: tegulas stillare: et hmoi similia.

Sōma significātia d. melācolie C. p. llix.
um melancolia regnat hō sommiat se
videre colorē nigrū et fuscū: Ut fumū:
tenebrā: sepulturā: infirmū: hospitale: mor-
tuorū caduū: timorē: tristitiā: ipotētiā: esse ī
carcere ligatū: necatum diabolo: bestem esse
stercoratam: et similia

Sōma significantia caliditatē. C. p. l.
onstat quando calida cōplexio: hō se
videt in somnijs stuffare. balneā: ad

solem stare. incedere pignem: se igne offendi
vel ferro vel aqua calida et similibus

Somnia significatia frigiditatem C. li.

Onstat quando frigida complexio homo in
sonis videt se esse in loco frigido glaciem
videre. tangere niuem: ferum: brumam. pluvium:
lapidem. ex frigore tremere. cristallum. albumen
oui. lac coagulatum et similia.

Somnia significatia humiditatem C. lii

Onstat quando humida complexio. homo
videt in sonis se tangere rem mollem et
lenem siue teneram. comedere panem recentem: bibere
brodium. mingere. aquam palpare

Somnia significatia siccitatem C. liii

onstat quando sicca complexio homo sonis
at se volare: in se fieri insultum: aliquid
levitatis capere: et aliquid volare: pennam. folium ar
boris vibrare. scalas. motem. turrim. exprimere
aliquid vel distillare. et huiusmodi

Somnia significatia repletionem humorum C. liii

quando repletio humorum est in corpore homo
somnia se gravari ab aliquo vel onerari
per voluntatem aut violentiam. velle ire et non
posse

posse: aut se leuaret: nec ex debilitate misere
Sōnia significātia malos hūdores. C. lo
uādo in corpe sunt mali humoēs et ni
mis regnāt homo videt ī somnijs se i
re p loca censa. fetida. putrida. tangere limū
stercus siccum. menstruu. rem turbulētam
et similia hīs

De noticia auguriorū Ca. lvi
auguria sunt in canonibz ecclesie veta
tam dicimz qz quedā accipiūtur p ob
uiationē hoīs vel alterius aīalis s p audiz
tū vocis. et hic et hec augur auguris idem ē
qz qui et que per talem sciētā iudicat res fu
turas: & sic p sig huius sciētie singula ī genē
iudicare scie et nouit Vnde sciendū est qz au
guriorum quedam significant bo^m euentū:
ut Confert & emponenth: quedam malum
euentum: vt viaram et harenan. et quedam
medium inter vtrumqz. vt fert et confert.
Sūt ei quedā notabilia. qbus pprie augu
ria qfiderātur. vt sterminatio ossitantis ob
uiatio volatqz auuū. catqz auuū. vox audita lo
cu^{is} circa ppo^m negocij. vt sōmū anācōdes

Unde homo facit auguriū hōi sicut cetera aīa
lia faciunt: ut aīla. coriūcula. nocticorax cor
uus. bubo. picus. gatta. canis. porcus. equus &c.
ut hētur ī libro auguriorū. Itē auguriorū
quāda sunt ante. quedā post. quedā in dextre. &
dam sinistra. et cū diuersa sint in sua dispos
itioē quodlibet illorū pprie nōiāntur. et ex
pprio nōie cognoscitur in interpretandū. Vñ
dicimus qd auguria sunt numero. xij. ad in
star. xij. signorū celi. & sunt hec. fernoua. fer
uetus. cōfert. emponēth. scimasarnoua. scis
masaruetus. et hec fiunt in dextero latere In
sinistro vero latere sunt Confernoua. qferuet
tus viaram. harenan. scassarnoua. scassarue
tq Cū ac ista nōia sint graua & multe sig
ficatiōis. ideo placet nobis ea exponere suffi
cienter. Fernoua ē auguriū quando tu exi
ueris domū tuā causa faciēdi aliqd. et eūdo
Vides hōiē vel auē eūdo vel volando. ita qd
se ponat ante te in sinistra parte tui. et istud
est tibi signū bone significatiōis sup negoti
um. Feruetus ē auguriū quādo tu exiueris
domū tuā causa faciēdi aliqd. & eūdo prius
inuenis

Vel vides auē vel hoiēm pausantem añ te in
sinistra parte tui et istud est tibi malū signū
sup negotio. Viaran est auguriū quādo hō
vel auis suo itinere vel volatu ante te transie
Veniens a dextera parte tui. et tendens in si
nistra euanesce. istud ē tibi bonū signū sup
negotio Conferuua est auguriū quādo
prius inuenies hoiēm vel auē eūtem vel vo
lancē. et se repauset ante te in dextera pte tui
vidente te: et istud est tibi bonū signū super
negotio Conferuetus est augurium quā
do prius inuenis vel vides hoiēm vel auē se re
pausantem in dextera parte tui te vidente. et is
tud est tibi malum signum sup negotio.

Samaſarnoua ē auguriū qñ tu vides
hoiēm vel auem post te et te cōsequi & transie
te: et ateq̃ pueniat ad te vel tu ad eā alicubi
se repauſet te vidente in dextero latere tui. et
tunc est bonū signū sup negotio Sama
ſaructus est auguriū quādo tu vides hoiēm
post te vel auē pausantē ita q̃ sit tibi dextero
latere. istud est tibi malū signū sup negotio

Scaſſarnoua ē auguriū qñ vides pro te

hōiē m vel auem. et anteq̃ pueniat ad te & tu
ad eam in loco repauset te Vidente significat
Bonū signū sup negotio. Scassatūq̃ ē au
gurū qn̄ vides hōiē m preterire vel auem in
loco pausantem ita q̃ sit tibi in sinistro latere
tui est tibi malū signū sup negotio. Emponēch
ē augurū qn̄ hō vel auis venit a latē si
nistro tui et transit ad dexterā. nec eā vides
repausare sed euanesceat a te tūc est tibi Bonū
signū sup negotio. Tharxanan est augurū
quādo hō vel auis a dextero latere tui vadit i
sinistram transiens post tergū tui. et eā vi
des alicubi repausare. tūc ē tibi malū signū
sup negotio. Ut at singula q̃ dixim⁹ eui⁹
dētig̃ itelligātur libri auguriorū hec ponim⁹
in exemplo

De noticia sternutatiois C. lviij
sternuto. tas. ver⁹ ē; et significat ster
nutare Et hec sternutatio. hui⁹ mis.
ipse idem act⁹ est q̃ dicitur sternutatio Nō aliud
est sternutatio q̃ fumositās vaporū q̃ ascēdit
in caput vsq̃ ad cerebrū. Et cū ibi sp̃itus
abundēt nocua q̃ iuuatiā a natūā depellit
et cadēdo

et cadendo exiit in ictu p naves & p os. p̄t ac
betari sternutatio ne fiat quādo sentitur cō
tingere Si oculi parū fricētur q̄fesi cessat: &
aīali tūc caput purgatur a malis imponibz
De domus a fumo. qm̄ expellitur a dēto.

Quid autē vna sternutatio vel due boni vel
mali significet hic ponā exēplū Dū ē aliq̄s
hō cogitauerit aliquid sup aliquo negotio ē
ptionis vēditiois & intellēus &c. & fecerit du
as sternutatioēs vel quatuor aut alibi p al
terā facta fuerint. q̄fesi se leuet si sedeat et si
stet in pedibus et se moueat. & incipiat ire
cā q̄plēdi negotiū suū itēmittēdi. q̄ x̄pabi
tur in eo Et si fecerit vltra q̄tuor sternuta
tioēs nō ptinet sibi sup hoc fēo. cū sit sub du
bitatioē sciēdi veritatē nisi illud videat ad
huc p aliud sig^m De obuiatiois sig^o &c Si ve
ro fecerit vnā sternuta^o nē ē tres oīo delinq̄e
oīa tā in dicēdo q̄ in faciēdo. e o q̄ de facto n̄
posset puenire ad bonū finē. nec cito nec faci
le Item si duo homines vel quasi in vno mo
mento fecerint duas sternutationes. id est
quilibet eorum faciat suam sternutationē.

tunc ei est bonū signū faciēdi aliquod ppositū
cū i certo facto. Vnde statim incipiat negotiū
et prosperabitur in gressu maris causa negoti
atiois & etiā p terrā. Due sternutationes ei bo
nū signū significat et econuerso. Vt de vna
vel tribus. Itē cū q̄s exēter venit i locū vna
sternutatio ei bene significat. et econuerso. v
due vel quattuor &c. Itē vna sternutatio i
aliqua nocte facta p quēq̄ de familia domus
bonū significat. Vt lucrū &c. Due vero malū
Vt dānū &c. Verū est q̄ ille q̄ sternutat recip
it partem significatiois hac conditioē q̄ ce
tera participabūt cū eo de illo euētu. Item
si due sternutationes fiāt omni nocte ab ali
quo et illud q̄tinetur p tres noctes signū ē q̄
aliq̄s ē aliqua de domo morietur. Vel aliud
dānū domui q̄tinget ē. maximū lucrū. Itē
in introitu domus si q̄s nouiter hēat vnam
sternutationē tute itret eā habitaturus. Si ve
ro duas exeat. et eā n̄ habitet. Item homine
iacente in lecto suo si vigilauerit et fecerit v
nā sternutationem est sibi signū malum in
firmitatis vel dāni. Si vero dormiat & fecerit
vnā

Unam sternutationem perig significat ut in
dem tribulationem. morte persone: vel impedimen-
tum grauissimum. aut rerum perditionem. Si
vero aliquis in lecto iacendo duas fecerit ster-
nutationes & vigilet signum est bonum & lucrum &
sanitatis etc. Sed si dormiebat tunc est melius. Et
si omni nocte due fiant sternutationes usque in
tercia noctem tunc est signum optimum aut in lu-
cro aut in alio honore etc. Item si aliquis tota
die iuerit ut mercator & peregrinatus per-
tineat in die & repausauerit in aliquo hospicio. et ibi re-
pente faciat duas sternutationes locum mu-
tet et vadat in aliud hospiciu eo quod prosperabi-
tur alioquin aduersabitur. Item cum quis petendo
aliquid causa operari eam rem vel tetigerit et habue-
rit unam sternutationem. confestim discedat de
loco illo. et permittat omnia illic. et alibi tentet.
& tunc ille prosperabitur aliquantulum. Et si habu-
erit duas sternutationes. tollat eam secure. et
eam rem non permittat. nec amplius differat. Item
si quis post pactum factum nuper de aliquo unam
sternutationem fecerit. tunc ei significatur quod omnia
in pacto stabunt firma. Si vero tres fecerit pa-

etū nō seruabitur. Item si quis sūmo mane
in die lune cū de lecto leuauerit habuerit vñ
nā sternutationē significat qd totā ebdoma
dā habebit pspā in lucro vel alia cōsolatiōē.
Si vero duas habuerit totum geratū erit. I
tē si q̄s p̄diderit equū anulū &c. et exiēs do
mū suam cā q̄rendi et in exitu nup̄ habuerit
vñā sternutationē significatur ei rē suā rēcu
perare. Si vero duas habuerit nūq̄ rē adīue
niet. Ite die dñico sūmo māe cū q̄s se leuat
de lecto tres sternutatioēs habuerit ei bonū si
gnificat. Vna vero malū significat. Ite āte
prandium vel cenam quasi volēs iāpe come
dere duas sternutatioēs fecerit bonū signifi
cat. vna vero malum. Vir infirmus iacens i
lecto si timeat et diff. datur & hēat vñā ster
nutationē signū est mortis. Si vero duas e
uadet. Mulier grauit̄ infirma si i lecto ha
buerit vñā sternutationē est sibi signū libe
ratiois. Due vero mortem significāt.

Nūc incipit tertia pars in q̄ cōtinētur ca
pitula Physiōnomie in specie vtriusq̄ sexus
viri et mulieris. C. l. viij

Qd parti

De particulis quidem corporum Veri-
us sexus Videlicet Viri et mulieres.
penitus reuertentes secundum serie for-
me cuiuslibet persone in omni statu sui dicimus
quod Physiognomia est ingeniosa scientie nature
per quam cognoscitur virtus et vitium cuiuslibet a-
nimalis. Et quoniam membrorum quedam sunt simplici-
a ut lingua cor et cetera quedam vero composita ut
oculus nasus et cetera. Idcirco dicimus quod multa sunt
signa que simul viuunt. somnia quorum dant
iudicium sapienti Et ideo sciendum est quod mul-
tiplex est differentia inter virum et mulierem cas-
dens in iudicio scilicet que dicitur physiognomia. que
accipienda est proprie in viro et improprie in muliere
Causa est quia vir in omni compositioe ipsa
plenius apprehendit quam mulier. Ut eviden-
ter apparet in scientia canonum que sunt infra per
modum capitulorum et ob hoc dicimus quod pro
viro intelligatur proprie iudicium vniuscuiusque
capituli. et pro muliere improprie. comparato
tam in intellectu ipsorum ad idem Quare magnus
ingenium debet adhiberi comprehensioibus omnium
que sunt necessaria huic sub vi collectionis

prius q̄ iudiciū p̄feratur vtriusq̄ sexq̄. si
casq̄ eueniret in aliquo iudicādi. videmq̄ eū
Virū in facie q̄similem mulieri. quē cū sagaci
ter aspererimq̄ sic et sic iudicamus de illo. &
ita de ceteris p̄tib⁹ corp⁹s vt manus &c.
Videmus etiā mulierē in facie. & hec erit car
naliter similis viro sola dispositioē m̄brozū
s. tam alterarū p̄tiū corp⁹s vt manus &c. q̄
faciei: nunquid iudicamq̄ de illa quēadmo
dū de viro possumq̄ iudicare: nequaquā. s; al
liter et debili⁹ p̄ eo q̄ cōplexio mulieris val
de distat a mera rōne et q̄plexiōe viri i oībz
nisi in vno mō q̄ dī cōis esse. Sz de cōi due
p̄tes attribuiuntur viro et tertia mulieri. Vñ
volentes ordinē oīm et singulorū p̄tiū m̄bro
zū retinere. a Capite nūc incipiemq̄ p̄ncipalit̄
et ponemq̄ rubricā vnicuiq̄ p̄ti totiq̄ corp⁹s
humani: et nō alteriq̄ aīali. vt op⁹ nr̄m sic
facili⁹ oīm lectori. Et q̄numeratis oībz mē
bris p̄ticulariter a sūmo capite vsq̄ ad plā
tas pedū finimq̄ ipm̄ op⁹ cū auxilio dei q̄ d
nichilo q̄ta creauit. et discreuit. solus guber
nās oīa. et disponēs magno regimīe sapiē
que n̄ fallitur

De cas

De capillis) Ca. liij.

Capilli plani et extēsi et in colore albi.
vel blundi si sint subtile et molles. si
emificant hoīem naturaliter timidū corde. de
bile viribus. pacificū in societatiq. Vbiq. cō
uenientē et māfuctū. Capilli grossi et erich
ac breues significane hoīem naturaliter fortē
securum. audacē. inquietum. rariū. sepe fal
sacē. cupidum pulchrorum et plq. simplicē q̄
sapientem licet fortuna ei faueat Cuiq. ca
pilli sunt multum crispī significāt hoīēz du
ri ingenij. aut multē simplicitatis. siue vixq.

Cuiq. capilli sunt multi sup. tēpa faciei et
sup. frontē. et. Buius frons valet iudicari pilosa
significāt hoīēz simplicē. rariū. luxuriosū.
cito credentē alteri in moribus et loquela rus
ticalis et grossi ingenij Cuiq. capilli sunt
multum erich et eleuati et cesaree ex sua tor
tuositate significāt hoīem valde simplicem.
audacem. si pbum dure capacitatis. velocis i
re. mendacem. luxuriosum. maliciosum. in
malo psumptuosum Cuiq. capilli in āgulo
frontis sunt valde erich et omnes eleuati vel

ptim ex eis sitq; frōs calua significāt hoīē
simplicē: et partim maliciōsum cū sagacitatē
et mōrū. Et capilli sunt multi. i. spissi p to^m
caput significāt hoīem luxuriosum. et bone
digestionis. vanū. Velociū crudelitatis: pigrū
ī agendis. male meōrie. cupidū multorū ac
infortunatū. Cuiq; capilli sunt rubri signi
ficant hoīem iui dū. venenosum. fallacē. sup
bū et maliloquū. Cuiq; capilli sunt valde
brun di significāt hoīem conuenientem ad
oīa. amātem honore. et vana gloriā habentē
Cuiq; capilli sunt valde nigri significāt ho
minē cōuenientem ad oīa plus ad bo^m q̃ ad
malū: in officio et opere studiosum. secretū:
fidelem: et non bene fortunatū. Cuius ca
pilli sunt quasi albi vel glauia significāt ho
minē bone conditionis et conuenientē ad oīa
timidū. Verecundū. debilem. boni ī genij. tene
re capacitatis. durā ac crudelem fortunā ha
bentē. Cuius capilli sunt mediocres ī q̃n
titate et colore significāt hoīem conuenientē
et plus tendentem ad bonū q̃ ad malum. a
māte. Vitā pacificā. mūdiciā & bonos moēs.
Cuiq;

Cuius capilli tpe iuventutis sunt tam si est
caluities significant hoiem mouetē sepe ad
luxuriā. vanū. audacem. instabilē. loquacem

De fronte Ca. lx.

Rons multū eleuata in rotundū fig-
ficat hoiem liberalē amicus et notis. le-
tū. boni intellectus. alteri tractabilē et mul-
tis gracijs virtuosum Cuius frons ē pla-
na pelle & osse & non cōtinēs rugas significat
hoiem ex facili litigātem. vanū fallacem. plq
simplicem q̄ sapientem Cuius frons est ni-
mis parua ex omni parte significat hoiem si-
plicē. cito irascibilem. facilis crudelitatis. cu-
pidum vtrū pul. h̄rū curiale Cuius frōs ē
bene rotunda in angulis tēporū vt ossa q̄si
appareāt et nuda pilis significat hoiem boi
ingenij et clari intellectus multe audacie. in
malo magnanimū. cupidū pulchrorū mū-
diciōrū et honoris Cuius frons ē cuspidā i an-
gulis temporū vt ossa quasi foris pmaneāt
significat hoiem vanū & instabilē i oībz debi-
lem simplicē et tenere capacitatis Cuius
frōs est in tēporibz q̄si cōflata grossitudine

carnis. s. q. habeat maxillas carne plenas.
figurat hoīem multi animi. supbū. itacūdū
et grossi ingenij. Cuius frons est rugosa et
declinis a medio ut sit quasi duple q. in facie
nisi siue hēat vallem siue nō significat hoīem
simplicem. magnanimū. magni ingenij. et
crudelis fortune. Cuius frōs est magna ex
omni parte et aliquātulum rotunda ubiq. ac
nuda pilis vel calua parū vel satis significat
hoīem audacē. boni ingenij et intellectus. sa
gacem. maliciosum. magnanimū. magne iux
non bene legalem. et ideo facile mendacē.

Cuius frons est valde longa et alta in rotun
dum ita q. facies versus mentū sit figurata
in acutū significat hoīem simplicē. debilem
conuenienter legalem et crudelis fortune

De Cilijis. Ca. lxi

Alia artuata mulcū et que frequenti
motu eleuatur in alēū. significat hoīem
supbum. aīosum. vanagloriosum. audacem
minacem. cupidū pulchrorū. et conuenientem
ad utraq. Cuius alia sunt deorsum decli
ta cū alba loq. tur vel alcerū ituctur q. si latet
sub eis

sub eis significant hominem valde malitiosum:
vel fallacem: mendacem: proditorum: tenacem: pig-
rum: secretum: paulatim loquum. Cuius alia sunt ra-
ra a pilis significant hominem simplicem: vanum: de-
bile: cito crudelē: et in societate satis conueni-
entem. Cuius alia sunt naturaliter plicata
deorsum ut quasi sint crispata significant hominem
inuerendum: pigrum: suspiciosum: tenacem: iui-
dum: et in multis facile seductorem. Cuius alia
sunt valde brevia et in colore alba vel blanda.
significant hominem quasi ad omnia conuenientem.
debilem: timidum: facile ac cito alteri credentem
et conuertibilem.

De interalibus Ca. lxxij

Inter alia significant hominem tenacem: iui-
dum: secretum: sagacem: valde cupidum
pulchrum: rane fortune: et plus crudelis quam
delectabilis. Cuius inter alia sunt longa val-
de significant hominem aliquatulum dure capacita-
tis: subtilis intellectus: magne audacie: mul-
te fidelitatis. et amicitie clare et perfecte

De oculis Ca. lxxij.

culi magni. i. grossi et multe apertiois

significane hoīem frequēter pigrū. quādoz
audacē. inuidū. partim vixcūdum. et ptiui
nō secretū. conueniētem. tenacē. vanū. leui
ter mendacē: magne ire: nō ale memorie. gro
ssi ingenij. et parui intellectū. et minus sapiē
tem q̄ se reputet scire. Cuius oculi sunt in
capite quasi absconsi. i. concaui intus et lon
ginq̄ visus significat hoīem suspiciosum.
maliciosum. magne ire. pueri moris. valde
memorem. audacē. crudelē. facile mendacem
minacē. viciosū. luxuriosum. supbū. inuidū
et seductorē Cuius oculi foris valde pre
eminēt significat hoīem simplicē aut stultū
parum vixcūdū. aliquātulum largū. faci
le seruiciālē. grossi intellectus et ingenij. cito
conuertibilē ad utrūq̄ Cuius oculi acu
te intueantur et studiose alijs declinatis sigifi
cat hoīem maliciosū et multotiēs seductorē
fallaciū. sepe mendacem. inuidum. tenacem.
secretū: impiū nec bene legalem Cuius oculi
sunt pui et rotundi quētiēter significane ho
minem vixcūdum. debilem. simplicē. cito cre
dētē deā alteriq̄. grossi ingenij. tardi intellectus
et frequē

et frequēter crudelis fortune. liberalē alteri:
et cōuenienter vexandum. Cuius oculi
sunt obliqui significāt hoīē; fallacē. sagacē
tenacem; inuidum; iracundum; mēdacē; et i
multis maliciosum. Cuius oculi sunt rari et
intuitu rari significant hoīem sepe mēdacē:
vanū. simplicem. luxuriosum. seductorē; cito
alteri credentem; inuidum. aiosum cupidū
pulchrorū. et facile conuertibilem ad Verūq;

Cuius oculi sepe conuident. et mouētur an
et retro significant hoīem luxuriosū. instabi
lem. sepe mēdacē. facile falsariū. p̄ditorē. ifi
delem; presumptuosū; et durū ad credēdum
alteri. Cuius oculi i albedine aliquātulum
sunt atrini. significant hoīem simplicē. sepe
mendacē. vanū fallacem. sepe luxuriosū. infi
delē alteri et cōuenienter secretū; valde sui se
sus et magne ire Cuius oculi sunt multi
motus aut duri siue tarde intuentes tñ ac
te cū recliatio ē carnis aliorū significāt hoīē;
valde maliciosū i multis. vanū. pigrū. mēda
cē. infidelē. inuidiosū. et rixosū Cuius oculi se
quasi rubri vel viciosi lacrimis vel sanguine

significant hoīēz iracundū: supbū: dedigno
sum: crudelē. inuerecūdū. infidelē: men
dace: vanū: simplicem: tenere capacitatis:
seductorem. et ex facili piū. Cuiq oculi
sunt valde grossi quasi similes oculis boum.
significāt hoīem simplicem: tardī intellectq
male memorie: et grossi nutrimenti Cuiq
oculi sunt in forma mediocres tendentes ad
nigredinem: significant hoīem conueniēter
pacificum: māsuētū. legalē. ingenij boni. ma
gni intellectq: et conueniēter alteri seruiciālē

De naso. C. lxxiij.

nasus longus et aliquātulum subtil: si
gnificat hoīem audacē: curiosū ī sciis.
iracundū: vanū: cito conuertibilē ad utrūq.
debilem: et ex facili credētem. Cuiq nasq
fuerit longus & extensus habens pūctā deor
sum declinatā significat hoīēz sagacē: secre
tū: seruiciālem: et conuenienter alteri fidelē:
probū in agendis et supplātaneū. Cuiq
nasmus fuerit simq significat hoīem īpetuosū
vanū. mendacem. luxuriosum. debilem. īsta
bilem. cito alteri credentem et conuertibilem
ad utrūq

ad utrūq; Cuiq; nasus fuerit in medio latq;
et declinet ad summitatē sui significat hoīē
facile mendacē. rarium. luxuriosū. verbum
et crudelis fortune Cuiq; nasus fuerit vn
diq; grossq; et bene longus: significat hoīē
cupidū oīm pulchrorū. ī bonis simplicem: ī
malis sapientē: quē uolenter bene fortunatū
fictuosum in eis que cupit. ser. xxi. et valde
minq; scientem q̄ se scire reputer Cuiq; na
sus fuerit valde acutus in pūcta & mediocris
inter lōgum et curuū grossū et subtilē sig;
nificat hoīē m. cito irascibilem. valde sui sen
sus: facile rixosum: et dedignosū. sagacē: de
bile: maliciosū. seductore: minacē. et memo
rem Cuius nasus fuerit valde rotundus in
extremis et cū pūctis significat hoīē
supbū. gross. nutrimentū: cito credēte: rarium
largum et fidelem Cuiq; nasus fuerit nīs
longus et in pūcta plus subtilis q̄ grossq; &
conueniēter rotundus significat hoīē ī lo
quendo audacem. in agendis pbū. facile ī
iuriosum: fallacem: mundum. tenacem: in fi
de secretum: cupidū alieni. et multis modis

latenter maliciosum Cuius nasus fuerit re-
tortus et curuatus in sursum et longus cones-
cuerit habens punctum grossum significat hominem
audacem superbum tenacem inuidum cupidum
iracundum luxuriosum mendacem seductorem
vanagloriosum infidelem rixosum Cuius
nasus fuerit in medio valde eleuatus signifi-
cat hominem sepe mendacem vanum instabilem
luxuriosum cito credentem importunum ingenij
boni grossi nutrimenti et plene simplicem quam sapi-
entem et maliciosum Cuius nasus fuerit
qualitate rubicundus vltra omnem speciem
ceterorum significat hominem auarum impium te-
nacem luxuriosum supplantantem bonitatis
grossi nutrimenti et ingenij: tenere capacitas
tis Cuius nasus fuerit conuenienter grossus
Vndique et super punctum planus aliquatulum
significat hominem satis pacificum mansuetum fi-
delem laboriosum secretum et boni intellectus
Cuius nasus fuerit super punctum aliquatu-
lum pilosus et Vndique gressus conuenienter
et in iunctura frontis parum subtilis significat
hominem bone conditionis in omnibus et con-
uertibilem

uertibilem facile ad utraqz Cuius naves
fuerit ubiqz grossus naves hñs latus signi-
cat hoĩem grossi ingenij. et plq simplice q̃ sa-
pientē. mendacē. fallacem: subdolum: rigo-
sum. luxuriosum: inuidum. et vanagloriosū.

De naribus Ca. lxxv.

Nares nasi stricte ac subtiles: significat
hominem habentē paruos testiculos. sa-
gacem. dedignosum. mendacem. fidelem: va-
nagloriosum. cupidum pulchrorum: in agē-
dis modestum Cuius naves fuerint mag-
ne et ample. significant hominem habentem
magnos testiculos luxuriosum. proditorem
vanum. falsum. audacem. mendacem. inui-
dum: cupidum. grossi ingenij. tenuem. parū
timidum Cuius naves fuerint valde obtu-
se significant hominem insipientem. vanū:
mendacem. superbū: aspere fortune. et hel-
licosum.

De ore Ca. lxxvi.

o S magnū et latum ex clausura et ape-
ritione significat hoiem audacem. iue-
renndū. facile bellicosum. indacē. Verbosum
nouigerulū: cōestorē: inuidū. grossi īgenij
tenacem. & valde insipientē. Os autē fuerit
parua clausura et aperitio significat hominē
pacificū: timidū. f. delem: secretum: tenacem:
largum. rēcundum. doctrinalem. & parum
comedētem. Cuius os fetet flatu significat
hoiē in epate viciōsum: sepe mendacē: va-
num: lassiuum: fallacem: tenere capacitatis
grossi intellectus: seductorem. inuidū. cupidū
alieni: et conuenienter alteri largū: nouiger-
ulum: cito credentem: et plus simplicē q̄ sa-
piētem. Et os redolet flatu significat ho-
minem cōuenientem: sapientem: in dādo et
retinendo sagacē: secretū: cupidū pulcherrū.
fidē. cito credētem et quertibile ad veraq̄

De labijs C. lxxvj.

Albia oris valde grossa vel nimium re-
uoluta foris significat hoiem plus si-
plicē q̄ sapiētem: cito credentē: grossi nutri-
menti et conuenientem ad veraq̄ Cuius
labia

labia fuerint conuenienter subtilia et n̄ mul-
tū foris reorta significant hōiēm discretū ī
oībus: secretum. sagacē: iracundū & multū ī
genij Cuius labia fuerint bene colorata et
plus subtilia q̄ grossa significant hōiēm bo-
ne q̄ditionis ī oīb; et cito quētibīlē ad utrū-
q; et cito ad virtutes q̄ ad vicia Cuius labi-
a nō sūt bene equalia ī omī ita q̄ vnum sit
maius alio significant hōiēm plus simplicē q̄
sapientem: grossi ingenij: tardi intellectus: &
varie fortune

De dentib;

Ca. lxxviii

Dentes pui et debiles ī opere et rari et
curti significant hōiēm debilem: boni in-
genij: tenere capacitatis. mansuetū. legalem:
fidelem: secretum: timidū: vite brevis. & ad
vtraq; cōuenientem Cuius dentes n̄ sunt
sibi eq̄pollētes quātitate & situ quāguarū ita
q̄ q̄dā sūt stricti q̄dā lati: q̄dā rari. q̄dā spissi
significant hōiēm sagacē. īgenij boni. auda-
cem. dedignosum inuidū. & facile quētibīlē
ad vtraq; Cuius dentes sunt valde longi et
q̄si acuti et aliquātulum rari & fortes ī ope.

significat hominem inuidum. inpiu. gulum suu. audace. qui inuerecundum. mendacem. falsum infidelem. et suspiciosum. Cuius dentes sunt acerrimi vel brui in siue sine curti siue longi. significat hominem plus stultum quam sapientem. grossi nutrimenti. cito credentem. turbidi intellectus. sepe fallacem. mendacem. inuidum. cupidum alieni et suspiciosum.

Cuius dentes sunt grossi et lati siue declinantes foris siue intus siue sint rari siue spissi significant hominem vanum. lassum: grossi nutrimenti cito credentem. simplicem. fallacem. mendacem. et tenere capacitatis. Cuius dentes sunt fortes et spissi significant hominem longe vite. cupidum pulchrorum. dure capacitatis: grossi ingenij. magnanimum. multum sui seque non uigilantem et cito credentem. Cuius dentes sunt debiles parui rari et exiles significant hominem debilem breuis vite. sagacem. capacitatis boni. cito credentem. contra inuerecundum tractabilem mansuetum et legalem. Cuius dentes sunt fortes et spissi significant hominem longe vite. luxuriosum. cito credentem. audacem. fortem. discretum. et sui seque.

De lingua. C. lxxix

Lingua.

lingua nimis velox ad loquendum signi-
ficat hominem plus simplicem quam sapientem
grossi ingenij mali intellectus. cito credentem
et facile conuertibilem ad utraque. Et lingua
balbutiens loquendo significat hominem valde sim-
plicem vanum. instabile. iracundum. cito ab ira
conuertibilem. seruicilem et debile. Et lin-
gua est valde grossa et aspera significat hominem
sagacem. maliciosum. quementem. perniciosa. va-
num. dedignosum. secretum. proditorem. nouige-
rulum. timidum. impium conuenienter si. scilicet. ciuem
multorum. Cuius lingua est subtilis significat
hominem sagacem. ingeniosum. facile timidum. ci-
to credentem atque conuertibilem ad utrumque.

De flatu. Ca. lxx.

Flatu multus significat hominem mul-
ti spiritus et eoduerso: cuius defectus est du-
plex: aut ex puritate pulmonis: aut ex vici-
ositate toracis. Et ideo animal multa flatu est
multe fortitudinis et multum potus.

De voce

Ca. lxxi.

vox grossa et sono significat hominem forte
audacem. superbum. luxuriosum. eodone

ex facili bellicosum. valde sui sensus. mendacem. fallacem. secretum iracundum. clamorosum inuidum Cuius vox est subtilis et debilis pro flatu significat hominem debilem. timidum. intellectus boni. sagacem. pauci a bi Cuius vox est clara et bene expedita in sono significat hominem conuenienter prouidum. veracem: sagacem. ingeniosum. mendacem. vanagloriosum et cito credentem. Cuius vox est solida in cantu significat hominem conuenienter fortem: intellectum acutum. cautum tenacem. cupidum alieni et ingeniosum: Cuius vox est tremula significat hominem inuidum suspiciosum. vanagloriosum. pigrum. debilem et timidum Cuius vox est valde alta in tono significat hominem fortem. audacem. iuriosum et sui sensus Cuius vox est valde aspera seu in cantu siue in loquela significat hominem grossum ingenium intellectus et nutrimenti Cuius vox nimis est sonare vel impedita catarris etc. significat hominem plene simplicem quam sapientem. grossum nutrimenti. vanum instabile. facile timidum mendacem et cito credentem Cuius vox est mitis et plana et grata auditori significat hominem pacificum. secretum: timidum. tenacem. iracundum: et valde sui sensus

Cuius vox incipit a graui et finit in aliu significat hominem iracundum. impetuosum. audacem et tutum. Cuius vox in uocatione alterius sonat mollis significat hominem dilectum: mansuetum tenacem et sagacem. Cuius vox in uocatione alterius est acuta et alta significat hominem tutum: iracundum. audacem. sagacem. maliciosum et satis superbum. Cuius vox est diuoluta alta et placabilis significat hominem timidum. et ex facili ridentem. aiosum. cito credentem. et luxuriosum

De risu Ca. lxxij

Infusibilis dat in ora stultorum. et habet unum spiritum magnam. et e contrario Cuius bucca ex facili ridet significat hominem simplicem: ridentem: instabilem: cito credentem: grossi ingenij et nutrimenti. seruicilem. et non secretum

Cuius bucca raro ridet et breuiter significat hominem stabilem. tenacem. sagacem. clari intellectus. secretum. fidelem. et laboriosum Cuius bucca dure mouetur ad ridendum significat hominem sapientem. valde sui sensus. sagacem. ingeniosum. patientem. tenacem studiosum sue artis. iracundum. supplantaneum. Cuius

Bucca facile ridet. et ridendo sepe tussit vel offi-
tat aut toquet caput significat hominem Van-
um: inuidum. cito credentem et conuertibilem
ad Verumque Cuius Bucca ridendo torquetur
cum derisione alterius significat hominem arrogan-
tem. falsum. tenacem. iracundum. mendacem.
et aliquantulum proditorem.

De mento Ca. lxxiij

Ento apertus et grossus carne multum si-
gnificat hominem pacificum. mediocriter ca-
pacitatis grossi ingenij. legalem secretum et fa-
cile conuertibilem ad Verumque Cuius mento est
acutus et conuenienter plenus carne signifi-
cat hominem boni intellectus. alti cordis. et satis
laudabilis nutrimenti Cuius mento est qua-
si duplex quadam valle significat hominem paci-
ficum. grossi ingenij. vanum. cito credere. que-
renter alteri seruicialem. et valde supplantaneum
et secretum factorum. Cuius mento est acutus et
subtilis carne significat hominem audacem. belli-
cosum. irascibilem. dedignosum: tumidum. debi-
lem et aliquantulum seruicialem. Cuius mento est
recuruus cum valle in iunctura maxillarum et carne
macer

macer q̄i acutus significat hoīem pessimum
simplicē. audacē. superbū. minacē. iudū.
tenacē. fallacem: cito irascibilem. iracundū.
p̄ditorem. furem et supplantaneū

De barba C. lxxiij

Arba nascitur viro vltra xxiiij. annū
latini de die in diē. & tūc nascitur fe-
mur ex tra sexū Et est sciendum q̄ tales pili
p̄creātur de supfluitatibz ciborū. fumositatis
quorū supascēdit vsq̄ ad ptes maxillarū &
luc fumq̄ ad foramiā camini Et cū apliq̄ n̄
īueniat meatq̄ aptos q̄bus bñ valeāt supiq̄
ascendere. sic inde exeūt in modū pilorū qui
dicūtur pili barbe Mulieres pene om̄es ca-
re it barba in maxillis Et est sciēdū q̄ om̄es
huōres ī h̄bz ī viris barba cōratur ī mulie-
ribz mēstruū q̄d est eis quodā meatu et mo-
tu etatis lune. q̄nq̄ semel in mense et quādo
q̄ bis. cuius exitus d̄r esse fluxus siue sup-
fluū Istud vero contigit q̄n mulier n̄ est
grauida iā transacta vii annos & hoc mēstruū
q̄nq̄ ei ī lac trāsmutatur ītra māmās Vero
ē q̄ hi huōres ita subtiles ex nā calidi sunt

q̄ ex eis q̄si oriūtur pili aliquādo in maxill^{is}
mulieris et pprie circa os vbi magis abū-
dat calor. et hec mulier d̄ esse barbata. Sciē-
dum q̄ talis mulier est valde luxuriosa pro-
pter calidam sui cōplexionē Est ergo fortis
nature et virilis cōditionis Mulier vero be-
ne munda a pilis et precipue circa os secun-
dū phisionomiam d̄ esse bone cōplexiois .s.
timida. pauida. verecunda. debilis. mitis. et o-
bediens. et ecōuerso barbata. Itē dicim^{us}
q̄ i maxilla faciei aut habet barbā aut n̄ hab^{et}
que si hab^{et} iam dictū est sed si non habet ali-
quid barbe hoc predicendum est. q̄ non ha-
bens aut non est adhuc in etate habēdi a est
ppria causa qua nūq̄ pōt exire. Puer n̄
habet barbā eo q̄ nō est natura tam potēsa d̄
huc neq̄ tam matura q̄ possit porri maxilla
rū apiri. et idē intelligendū ē de puella rōne
mēstrui ppter lunā loco barbe Cui^{us} bar-
ba est bene ordiata siue composita ē spissa pi-
lis significat hoīem bone nature et rationale
cōditionis ad oīa s̄d n̄ coniūctum et datos
mores producte. et ecōuerso De illis q̄ hūc

ea male oppositam. Et patet in eunuchis: qui post
perdiderint ambos testiculos valde transmutan-
tur a natura viri in naturam mulierum.

De facie

Ca. lxxxv

Facies que sepe sudat ex facili motu si-
gnificat hominem calide nature. vanum.
luxuriosum. bene cedentem. et grossi ingenij
ac nutrimenti. Et si facies est valde carno-
sa significat hominem timidum. quicquid letum
largum. discretum: luxuriosum. male memorie.
cito credere audita. et bene alteri legale. in por-
tune voluntatis in optato. inuidum. et satis quer-
tibilem ad utramque. et valde presumptuosum. Cu-
ius facies est macilenta significat hominem saga-
cem. fatigabilem. intellectu boni. plus crudelē quam
piū. tenere capacitatis. et dedignosum. Et si
facies minuta valde et rotunda figuratim si-
gnificat hominem simplicem. timidum. debilem gros-
si nutrimenti. male memorie. Cuius facies
est similis ebrioso significat hominem bibere vi-
num bonum. luxuriosum. vanum. forte et ex facili ie-
briatur. Et si facies irascibili assimilatur cito
et ex facili irascitur et tenet iram diu. Cuius

facies est longa. et macra : significat hoiem
valde audax. e lingua et factio. simplicem rigo-
sum: superbū. iniuriosum. fallacem. durū mo-
ribus. piū: et conuenienter luxuriosum.

Cuius facies est eōis inter longā et rotundā
macrā et crassam significat hoiem quemen-
tē ad omnia tamen acius in bono q̄ in malo

Cuius facies est valde crassa et lata significat
hoiē simplicē plus q̄ sapiētē. grossi ingeni
tardi intellectus. hebetē in agendis. sepe va-
nagloriosum. credētē. conuertibilē ad oīa
luxuriosum. vanū. obliuiosum. in malo fal-
sum. detractorem: et supplantaneū Cuius
facies est valde plana. sine tumore valde ele-
uato significat hoiē bone cōditionis ad o-
mnia: et satis amabilē. alteri seruiciālē. cito cre-
dentē. non multū sagacem. satis fidēlem. et
plus simplicē q̄ sapiētē. ac patientē i pace
coīter grauiā p aduersam fortunā. Cuius
facies est aliquātulū inflata et plus mac̄ q̄
crassa significat hoiē iniuriosum. inuidio-
sum: fallacē. mendacē. audacē: rigosum labo-
riōsū. grossi ingeni. vanū. valde simplicem :
et tardi

et tardi intellectus Cuius facies est mediocris ad quolibet dispositione ceterarum. tamen plus pinguis quam macra significat hominem in sermone veracem. facile: seruiciale: ceterum ingeniosum: sagacem. et medrabilem Cuius facies est valde curua et longa ac macra significat hominem grossi ingenij qui ad omnia bona simpliciter tardi intellectus. et non legalem. et ex leui occasione maliciosum Cuius facies est latior a fronte inferius usque ad iuncturam maxillarum et altior quam postea significat hominem simplicem. in agendis et in loquela inuidum. partim timidum. partim audacem. tenacem. mendacem. vanum. fallacem: aliosum: rigosum. debilem. grossi nutrimenti. et mali ingenij Cuius facies est bene disposita carne colore et suis partibus de oculis ciliis etc. quibus fit delectabilis et placida significat hominem generaliter bene dispositum ad agendum vicia et virtutes Cuius facies est in colore pallida significat hominem non bene sanum valde maliciosum. proditorum. mendacem superbum. vanum luxuriosum: tenacem. inuidum. presumptuosum grossi nutrimenti: non bene fidem neque legale

Cuius facies est bene colorata significat hominem laudabilis dispositionis. in sua operatione letum. cito credentem. alteri quoniam seruiat. intellectus boni. et ex facili ad omnia conuertibilem.

De auribus Ca. lxxvi

Oris est hominis et auria. la ceteri autem alii:
et unguis est hominis: ungula ceteri animalium

Cuius aures sunt magne et grosse significant hominem simplicem vel stolidum. pigrum. grossum nutrimenti: male memorum: dure capacitatis.

Cuius aures valde sunt parue. et subtiles significant hominem boni ingenii: intellectusque. et sapientie: secretum: pacificum: sagacem: timidum: honestum: mundum: tenacem: veracundum: magnanimum: animosum: memorie bone. satis alteri seruiat. Cuius aures aliquantulum sunt longe. id est. ultra eandem formam vel aple extransuerso significant hominem audacem. iueracundum. vanum. pigrum: insipientem: alteri seruiat: pauci laboris. et multe comestionis

De Capite Ca. lxxvii

Caput magnum et bene rotundum ex omni parte

parte significat hoīem secretū: sagacem in a
gendis. ingeniosum. discretū. magne yma-
ginationis. laboriosum. stabilē & legalē. Cui
caput est habens gulā grossā cū collo q̄ decli-
net versus terrā significat hoīem sagacē. te-
nacē: pacificū: secretū. valde sui sensus. et sta-
bilē in agendis. Cuius caput est longum
habens faciem longā et magnā ac deformē:
significat hoīem fatuū. maliciosū. vel valde
simplicem: vanum. cito credentem: nouige-
rū. ac etiā inuidum. Cuius caput ē val-
de volubile hinc et illinc significat hoīem fas-
tuū: simplicē: vanū: mendacem. fallacē. pre-
sumptuosum: instabilem: tardū intellectus:
mali ingenij: tenere capacitatis: aliquātulū
p̄digum et nouigerū. Cuius caput ē
grossum habens latā faciem significat hoīem
suspiciosum. valde animosum. cupidum pul-
chrorū. sagacem simplicē. grossi nutrimenti.
secretum audacē. et non bene verecundum.
Cuius caput est grossū et non conueniēter
formosum hūc gulam curā & collū grossū
significat hoīem i se satis sapiētem. sagacē

secretum ingeniosum. stabilis ymaginatio
fidelem. veracem. et multis tractabile. Cuius
caput est paruum habens gulam subtilem et lon-
gam significat hominem valde debilem. insipien-
tem paucam tibi. doctrinalem et non bene fortunatum.

De Gula C. lxxxviii

Gula candida siue macra aut crassa se-
nificat hominem vanagloriosum vanum: ti-
midum. laxiuium. facile mendacem. conuenien-
ter sagacem: magne ire et diu dedignosum.
Cuius gula est macra et subtilis et in qua ve-
ne apparet significat hominem male fortune.
debilem. timidum: pigrum: grossi nutriti-
tudo credentem et conuertibilem ad utraq;

De collo C. lxxxix

Ollum longum significat pedes longos.
et gracile graciles. cetera significat hominem
simplicem. non secretum timidum. debilem. inuidum
mendacem. fallacem: indoctrinalem. et cito con-
uertibilem ad utraq; Cuius collum est curtum
significat hominem sagacem: tenacem. fallacem. se-
cretum. stabilem. discretum: iracundum. ingeniosum
magni intellectus. conuenienter forte. amantem
pacem

pacem: Mium. et omnia timida

De Spatulis Ca. lxxx

Spatule macre et minute significat hominem debilem: timidum: pacificum: paucis laboris: cito credentem et ad omnia convertibilem

Cuius spatule sunt late et grosse significant hominem fortem. tenacem. fidelem. grossi ingenij et nutrimenti: simplicem. multa laboris satis comedentem et libenter stantem in pace Cuius spatule sunt curue ad interior significat hominem sagacem: pigrum. secretum. ingeniosum. et supplantaneum Cuius spatule sunt abrase significant hominem simplicem teracem laboriosum: modestum in omnibus de lingua et confessione. pacificum cito credentem et convertibilem ad verum Cuius spatule sunt inequales ut una earum sit altera maior significat hominem pigrum tardi intellectus grossi ingenij et nutrimenti simplicem dure capacitatis: fidelem: audacem tenacem proditorem falsum et non credentem Cuius humeri spallari sunt valde eleuati significant hominem aperte vite moribus iudum. simplicem vanum mendacem instabile: audacem

inuicemundum et rixosum.

De brachijs Ca. lxxvi

Rachia longa que extensione attingit
genua licet raro cōtingat significat ho-
miem liberalem. audacem. supbū. impetuosum.
desiderij. de hilem. simplicē. cogitanti s pauci
et vanagloriosum Cuius brachia sunt valde
curta respectu stature corpis significat hoīē
bellicosū. ingratiū. audacē. inuidū. supbū. fac-
tuosū et tenacē Cuius brachia sunt gros-
sa ossibz neruis et multa carne. significat hoī-
nē cōueniēter fortē. supbū. cito psumptuosū
inuidū. cupidū pulchroz. et cito cadentē.

Cuius brachia sunt pigua et musculosa
significat hoīem vanagloriosū: cupidū quo-
rūdā. delectabilē: et plū in sapientē q̄ sapientē. in-
agendis Cuius brachia sunt valde pilosa.
siue sint mac siue crassa et mollis carnis si-
gnificat hoīem luxuriosū. tenere capacitatis
debilē: multe suspicionis et sagaciter malici-
osum Cuius brachia sunt valde nuda a pilis si-
gnificat hoīem tenere capacitatis magne in-
cito credentem. vanum: sagaciū: mendacem:
facile

facile fallacem: sagacem in malo et debile

De manibus Ca. lxxxij

Unus mollis carnis macre & longe si
gnificat hoïem boni intellectus. tenere & ca
pacitatis. ex facili timidum: libenter pacificum
satis legalem: discretum. servitiale: domesti
ce conversationis. & doctrinalem Cuius
manus sunt valde grosse ac breues: significat
hoïem grossi ingenij: simplicem vanum: men
torem: fortem laboriosum: fidelem: cito cre
dētem et brevis ire Cuius manus sunt pi
lose et grossorum pilorum ac digitorum et curvorum
significant hoïem luxuriosum: vanum men
torem: grossi ingenij: et plus simplicem q̃ sa
pientem Cuius manus in digitis curvantur
sursum significant hoïem liberalem et finicia
lem: capacitatis bone: sagacem: parum iudicē
longe ire: intellectus boni et mediocre in
secretum et non secretum Cuius manus
sunt implicabiles versus extremam partem
digitorum significant hoïem tenacem: cupidum
cogitaminosum laboriosum sagacem duri pro
futi et non cito quitabilem ad credendum audita

De pectore Ca. lxxxviii

Pectus grossum et amplū significat hominem fortem audacē superbum tenacem iracundum. rapacē. cupidum. inuidum et sagacem Cuius pectus est strictum et in medio aliquātulum eleuatū significat hominem subtilis spiritus: alti intellectus. consilijs boni. veracem mundum ingeniosum sagacem: sapientem. magne iusticie. a se ipsis iracundum et conuenienter secretum Cuius pectus est aliquātulum pilosum. significat hominem luxuriosum. valde sagacem. paulum. dure capacitatis. liberalem. laboriosum. et alteri seruiatū

Cuius pectus est mundum a pilis significat hominem debilem. et tenere capacitatis

Cuius pectus est planū et macrum ac mundum a pilis significat hominem timidū. laudabilis vite et ingenij. tenere capacitatis. pacifice vite. secretū et dure conuersationis ad plurima

De dorso Ca. lxxxviii.

Dorsum siue spinale pilosum macrum et valde eleuatū ab equalitate paratū

4
tuum significat hominem inuerecundū. mas-
liciosum: bestialem. mali intellectus. de bilem
parue fatigationis et pigrum Cuius dorsū
est magnum et pingue. significat hominem
fortem. grossi nutrimenti. unum. tardum:
pigrum et mulce fallacie Cuius dorsum ē
subtile et extensum et plū macrū q̄ crassum
significat hoīem debile. ex facili pauidū. Va-
num. rixosum. et cito credentem que audie

De Venere Ca. lxxxv

enter pantiatq̄ significat hoīem leuē
dedignosum. cedonē. bibonē: tardum
magnanimū vanagloriosum. falsū. luxurio-
sū. mēdacē. p̄tim legalem & p̄tim p̄ditorem.
Cuius Venter est puus et extensus. siḡficat
hoīem laboriosum. quētiēter stabilē. sagacē
intellectū boni et tenere capacitatis Cuius
Venter est vilis pilosus. s. ab vmbilico infero
significat hoīem loquacē. audacē. sagacē. in-
tellectus boni. tenere capacitatis. et quētiē-
tem ad Veritatem. eloquētē. ex facili pauidum.
tractabile pro amicis altius cordis et n̄ bñ for-
tunatū De carne C. lxxxvi

Caro mollis ubiq; corporis significat hominem debilem. luxuriosum. ex facili timidum. intellectus boni. tenere capacitatis. pauci cibi. fidelem. varie fortune. et plus ad se quam prospere Cuius caro est dura vel aspera significat hominem fortem. audacem. duri ingenij. rixum. superbum. plus insipientem quam sapientem. et crudelis fortune Cuius caro est pinguis et alba significat hominem vanum: vanagloriosum. hebetem. obliuiosum curiosum ad omnia. aliquatulum timidum. verecundum. sagacem. maliciosum. mendacem. durum ad credendum omnia

De Costis C. lxxxvii.

Oste crasse et cariose significat hominem fortem. tardum. et valde simplicem. Cuius coste sunt subtiles et parue ac nude a multa carne significane hominem debilem. pauci laboris: sagacem. malum. et iustum ad bonum

De Femore C. lxxxviii

Emur valde spissum pilis ac bene ericatus significat hominem luxuriosum. forte ad coeundum

ad coeundū. et eius semen ualet ad concipiē
dum. Et q̄ femur est rarū pilis et subtilibz
et extensis significat hominem conuenienter
castū. i. raro luxuriantē. et eius semen n̄ est
bene virtuosum ad capiendū. Et q̄ femur
est ratum siue male dispositū. significat ho-
minem debilem: timidum: raro coeūcē. et cito
conuertibilem ad utrūq̄

De Coxis Ca. lxxxix

Oxe bene pulpose significant hoīem
fortem: audacē: superbum: ut patet in
dextrarijs: gallis et falconibus: et ecōūso

De Genibus Ca. lxxxix

Enua pingua significant hominē ti-
midū. libérale: rimum: pauci laboris
Cuius genua sunt macra significāt hoīem
fortē: audacē: fatigosū: secretū & hoī itieris.

De cruribus Ca. lxxxix

crura hominis habent magnas pulpas
retorsum eo q̄ carent cauda. Sciēdū
est q̄ Aristotiles dicit in libro aīalū. Omē
aīal carens pulpa magna i cruribz hēt cau-
dam alicuiq̄ substantie: De pilorū ec. Cuiq̄

crura sunt gressa ossibz et carne ac pilosa si
gnificat hoīem fortem. audacem. securum.
grossi ingenij. pigru. tardum et dure capaci-
tatis Cuius crura sunt subtilia et n̄ bene
pilosa significant hoīem debilem. timidum.
intellectus homi: fidelem: seruicialem: et raro
luxuriosum Cuius crura sunt oīno nuda
a pilis significant hoīez castum. debilem et
cito pauidum Cuius crura sūt valde pilo-
sa significant hoīem pilosum circa genitalia
et luxuriosum. sepe vanū. simplicē. et instabi-
lem vel abūdantē malū humoribz

De Caniculis pedū Ca. lxxxviii

Quicūque pedū grosse et crasse et valde
foris preeminētes significant hoīem
verecūdū. timidū. pauidū. debilem. parui la-
boris. sagacem. fidelem. et tractabilem Cu-
ius canicule pedū habent neuios valde ma-
festos et venales. significat hoīem audacem
fortem. supbum. et aīosum

De pedibz C lxxxviiii.

edes magni. i. grossi in carne & logi in
figura ac dure pellis significant hoīez
simplicē

simplicem fortem. grossi nutrimenti. tardi in
tellectus. et unū Cuius pedes sūt tardi.
subtiles macri. ac pellis mollis significat ho
minem boni intellectus. alti ingenij. timidū
debilem. sagacem: fatigabilem. pui laboris.
et cito credentem

De Unguibz Calceyxii

unguis ē hominis. Ungula vero cuiusli
bet ceteri animalis Unde Ungues sub
tiles ac boi coloris et longe forme significat
hoiē m bone cōditionis ad dispositionē sui i
sanitate. et q̄ mater tpe grauidationis non
comedit res valde salitas. ymmo insipidas:
et ecōuerso. ut patz de unguibz auiū rapaciū
respectu ceterarū Cuius ungues sunt in
colore pallide significant sanitatem &c. nisi
sint sic a natura De patz de illis accipitrum &
falconum

De calcaneis. Calceyxii

Calcanei pedū pui et macri significat
hoiē m facile timidū: pauidū & debilem
Cuiq̄ calcanei sunt maḡ et crassi significat
hoiē m securū: fortem: audacē: fatigabilē: et
plus insipientem q̄ sapientē

De plantis pedum

C. lxxxvi

Late pedum continēs signa cauallū
velut manū Vinculis q̄bō facile pōt q̄
gnosci tota fortuna aīalis & iſortuniū vita
et mortis et tempq. Et pz ſufficiēter in arte.
que dicitur Circomātia quā plene ſciūmus
in noſtris diebus velut accūmantia et pīroz
mantia et quasdā alias Nā illorū ſigno
rū qdā ſiſificant bo. quedā malū. & quedā i
ter Verūq; cū dubio Vnde ſciendum eſt q̄ ſi
gure multe et longe ſignificant multa impe
dimenta vite et labore et paupertatem et miſe
riā. Curte vero ſignificat prius in omni gra
du Cuiq; pedis plantarū ē groſſa ſiſficat
hoiēm forte et fir mū. Subtilis vero debilem

De paſſibus pedū eūdo Ca. xcviij.

Alſq; pedū eūdo ſi ſiant tardi et āpli:
ſignificāt hoiēm habentē malā memoriā.
groſſi ingenij. tūcidi intellectq. tenacē. pau
ci laboris. et ā facile credentem ad oīa Cq
paſſus eūdo ſiunt velociſ & curti ſi ſignificant
hoiēm velociem in agendis. cito ymaginantē
viciē. tenere capacitatis Cuiq; paſſus ſiūt
ampli

ampli et discor dati via rectam nō tenētes si
gnificant simplicē et grossi nutrimenti ac sa
gacem in malo. Ut patet de vulpe

De motu Persone. C. xcviij

Stus persone festinus cū debeat eē ra
tionabiliter firma : siue loquatur siue
sedeat siue stet in pedibus Ut mouendo ma
nus vel pedes vel caput nec sit ei necesse sig
nificat hōiēm imūdum. indiscretū. male lo
quentē: vanū: instabilem: mendacem: et non
bene fidelem Cuius motus fit raro quādo
loquitur significat hōiēm satis conuenientē.
ad singula. Ut sagacem. tenacem. seruiciālē.
stabilē. et boni intellectus Cuius motus fit
reloq et sine causa vel ante vel post : significat
hōiēm simplicē: grossi ingenij. et valde mali
ciosum Cuius motus est claudicans signi
ficat hōiēm maliciosū. mendacē. falsum: in
uidū. cupidum alieni. et aliquātulū conueni
entem ad oīa ad que moueatur vel moueri
debeat alter

De gibbosis et strumosis. C. lxxxix
ibbus i. strumo significat hōiē sagax

tem. valde ingeniosum. male medice. fallacē.
et satis maliciosum Cuius gibbus ē in an
significat hominē in aīo duplicē: et plū simplicem
quā sapientē

De Statura hoīs Ca. C

Statura hoīs multū nūciat de illo. vñ
si hasta fuerit lōga et bñ recta ac plus
macra quā pīguis significat hominē audacem
crudelē. supbū. clamorū. vanagloriosum duē
ire: tenacē psumptuosū: nō cito credētem au
dita. sepe mendacē. et in multis maliciosum
Cuius hasta est longa et crassa cōuenienter
significat hominē fortem. facile infidelē. falsū
grossi ingenij. tenacē. sagacē. īgtum & supplā
tanē Cuius statura ē valde lōga macra &
subtilis significat hominē insipientē. vñ
mendacē: grossi nutrimentū. īportunū ad op
tata cito credētem. debilem in agēdis tardū
et valde sui sensus Cuius statura est curta
et grossa significat hominē vñ. inuidū. suspi
ciosū et plus simplicem quā sapientem. grossi
ingenij et quētiēter altera seruicialē. et credē
te. longēq; ire. Cuius statura est macra et
curta.

curta ac bene recta significat hominem naturam
ter sagacem. ingeniosum. tenacem. superbum. auda
cem. secretum. fatigabilem vanagloriosum. que
menter sapientem. intellectus boni: et valde
supplatanicum Cuius statura est declivis
anterius non tam vetustate: sed natura si
gnificat hominem sagacem. secretum. hebetem. grossi
nutrimenti. severum. tenacem. laboriosum: dure
ire et non cito credentem Cuius statura est
versa in posteriori parte significat hominem sto
lidum. modici intellectus. grossi nutrimenti. va
num. male memorie: et cito convalescentem
ad utraque

Notula doctrinalis Ca. Ci

um Videris hominem humilem rubeum fide
lem: longum: sapientem: pinguem: velocem:
macrum: simplicem: bonum. pulchrum. non vanum
gloriosum: pauperem: non invidum. album. sa
pientem. cum naso sonantem: bene loqui. indu
stem. non mendacem: rectum in hasta: non au
dacem. non crudelē. etiam ex facili clamorū:
album. non facile timidum. loquentem modesto
usu: non supplatanicum: et sagacem: non calidum

li ii

in carne. ac pilosū in cruribꝫ et in vētre. et n̄
sepe luxuriosum. innuētē oculo. non fallā-
cē et mendacē ac vanū. non subdoli. Bez-
ne sapientē sue artis. bonitatē vtentē. bñ
diuitem. non tenacē. non crudelē p̄tra mi-
seriā alteriq. bene pauperem. nō pium et mi-
sericordem: morbidum. venditorem nō men-
dacē ac laudatorem sue meritis. emptorem
non ī aliquo meriti optatā. calumniatē
habere bonū forū. et volentē esse bonū. quo
ad deum: nō multipliciter aduersariū Redde
speciales gratias soli deo et eiꝫ matri Et tūc
est opatio diuina contra cursū cōm nature
mundi transitoriꝫ.

Capitulū vltimū libri Phisionomie ī q̄
cōprehenditur inten⁹ singulorū capitulorū
eiusdem sciētie.

Phisionomista oportet te scire sapiētē
oīa q̄ prediximꝫ ī vnoquoqꝫ capitulo
iudiciorū p̄ticulariū ne iudicā⁹ quēqꝫ p̄ci-
pites in eādē sciām cū iudi^m in vno istorū n̄
solummō sic attēdendum. Sed quislibet phi-
sionomista debet caute colligere in scipō testi-
monia illa vniuersi corporis. que non de a
aliquo

aliquo accidentaliter transmutatur. ut de sa-
nitate in infirmitate. &c. Veluti sunt testimo-
nia oculorum frontis nasi. aurium dentium &c.
Et cum diuersa testimonia huius prebeant iu-
diciū dignitatis physiionomie. semper declina-
dū est ad vniuersale iudiciū & maioris partis
omnium membrorum que supra diximus ordi-
nare. Et qui aliter fecerit cadet leuiter in erro-
rem. Causa est quia omne membrum habet per se
certa iudicia: ut patet in predictis capitulis et
ideo nullus homo est qui solummodo sit vnius
iudicii propter certum membrum cum vnum
contradicat alteri. Et magis vincens deui-
cat minus. Et quia membra sunt multa et quolibet
habet sua iudicia non videtur capitula erra-
re. cum non sit ex toto vnum: in vnoquoque
hominis de hijs que prediximus. immo videbitur
multum diuersificari a toto. quod si esset non
esset iusta probatio. Oculi habent sua iudicia.
et homo causa oculorum debet esse sic dispositus
sed alia membra ad quod erant: Ergo cum
tot membra sint ideo sunt multe diuersitates
in homine. Et sic nullus homo cadit in iudiciū

Unius membri: sed oim: quare cū discretione
sunt inuestigāda capitula et cōmiscenda In
super credēdum est q̄ multa sunt acadētia
que veraciter lauant. quando hūmōi rei verita
tem considerare voluerimus in omnibus. s.
etas persone. etas tempis ad psonā: longa
pmanentia in loco. longus vsus doctrine lō
gus vsus certe societatis. nimia regnatio hu
morū cōplexiois preter felicitū. egritudo acci
dentalis violenta acadētia cōtra naturā. et
defectus alicuius sensus naturalis ex quinq;
Quae finaliter cum grandi industria huius
oia que supradiximus attenduntur cōmimpte
Et sic aliquis iudiciū de predictis mō aliq;
nō errabit. et nō erratū nō fallat deo volente.
Et hec de Phisionomia que nūc prediximus
dicta sufficiant.

M p̄ haelis. Scoti de procreatione et hominis
Phisionomia op̄q̄ feliciter finit

Incipiunt secreta Aristotelis.

Alpili plani timorē sunt signatiui

Caspi autē significat audaciā In vē
tre etiam pilorū multatudo inuenta: luxurio
sum. Sup̄ costa ac si multi fuerint pilī: au
dacia demonstratur Sz si super spatulas et
collū multatudo sic pilorū demētia et obstina
tio significatur In ventre quoq; et p̄ctore
multatudo pilorū repta sapiētie inuit pau
ritatem Si pilī in capite et toto corpore stan
tes repta sunt: significat timorē

Olor ruffus aut ruber sanguis et calor in
nuat multitudinē Color autē int̄ rubrū & al
bū mediū eq̄lem sūt cōplexionē. si cū hoc cu
tis a pilis nuda fuerit Cuiq; autē calor ē sicut
flāma ignis: instabilis et inanimatus est
Cuiq; etiā color clarus cōspiciatur et ruber. Vere
cundus Cuiq; p̄terea color viridis vel niger
est vel apparet. male morigeratus est

De oculis

Visus oculi sunt magni. piger est

Cuiq; quoq; oculi in profundo sunt
positi callidus est et deceptor. Cuiq; oculi

foris peminent: inuerecūdus ē et loquax et
stolidus. Cū autē oculi in cordis longitudine
positi: calidū & deceptorē demonstrāt. Cuius
vero pupille multa nigredine picipāt: timidus
est. Et oculi in corpe captari sunt oculi simi
les: stolidus est. Cuius oculi cito mobiles et ac
cute cernentes sunt: deceptor est et calidus.
atque leuis. Cuius oculi immobiles ut quasi la
pides sunt: hominem discretū fīge. Cuius vero
intuitus intuitu mulieris assimilatur: lugu
riosus est et inuerecūdus. Quando autem
ac si puer esset intuetur atque tota eius facies
& oculi quasi ridere videantur: letus erit aut
diuturna patietur Vita. Cuius oculi par
ui sunt et tremuli et rari: est valde iracundus
et diligens mulieres. Cuius oculi nigri
sunt et tremuli: homo piger erit. et spaciosus
et diligens mulieres. Cuius oculi magni et
tremuli sunt: homo piger erit et spaciosus et
diligens mulieres. Cum oculi in rubore po
siti vel igni assimilatur: homo pessimus est et
obstinatus. Pupilla si est nigra: pigrum
et hebetem protendit. Oculi rari qui suo
colori

colori citrinitatem habent admixtam prop-
ter quā croco tincti videantur esse pessimos
signant mores. Macule multe circa pu-
pillam in oculo appaētes malum significāt
hoiēm. q̄ si cum hoc natus fuerit: erit deterio-
r.

Oculi si fuerint pui p̄minentes foris. De o-
culi canum. stulticiam significant & stolidi-
tatem et suas sequentes cupiditates. Cū
oculi parui fuerint et multum mobiles. pal-
pebre quoq; frequenter claudi et aperiri ospi-
ciantur: homiēm significant pessimum. Pu-
pille in quarū circuitu ymaginis apparet si-
mililitudo hoiēz demonstrat inuidū et loquacē
et pessimū. Oculi qui oculis vaccarū am-
iciā protendūt. Cum pupilla existens ni-
gra citrinitatē talem habz ex qua quasi deau-
rata apparet. hoiēm malū homicidā sanguis
fundētem demonstrat. Oculi sursum ten-
dentes sicut boum qui etiam cum hoc rubea-
eis videntur. hoiēm pessimū stolidum stultū
et ebriosum significāt. Oculi autē me-
liores dicuntur qui inter nigrum et rariū
sunt medij. si cum hoc non multum fuerint

radiosi neq; rubedo vel acrimonia in eis appa-
ret: oculi enim isti bonam demonstrant na-
turam Oculi varij cum acrimonia radien-
tes si fuerint significant hie malum. pp-
terea cu hoc hoies in oculis maculas rubeas
vt sanguine aut albas habuerint omibus
hoibz sunt deteriores et deceptores Qui au-
tem pupillam foris peminentem habet cum
totiq; oculi substantie latitudine. hies est et a-
mens Cum oculi pfun di sunt et pui. de-
ceptorem timidum iudicabunt. et quandoq;
pili palpebre curuatur inferiq; ad vnā na-
turaliter torquetur ptem. significat medace
callidum et stultum. Homo hns oculos
multu tremulos malus est Cu oculi fue-
rint pui: malq; erit homo et stultus Car-
lus vero si fuerit magnus: minor erit malici-
a et stulticia maior Cu oculos habet rari-
os et vires. malus est et latro
Oculi quoru palpebre cu magna frequetia
clauduntur continuo et aperiuntur. hie mti-
morosum et inamatū declarāt

Supalia

Qui in supraliis pilorum habet et multatur:
dine. multatur est cogitationum et multe casti-
tie et longa ei fida est et grossa. Et supralia
sunt longa arrogans est et inuerecundus. Et
supralia inferius descendunt a parte naris et supe-
rius eleuantur a parte temporis: inuerecun-
dus est et hebes.

Nares

Cuius narium extremitas subtilis est:
homo est diligens lites. Cuius nares mag-
ne sunt et grosse: homo puer est sapientie.
Cuius narium extremitas longa est et subtilis
esse festinus stultus et leuis. Cuius nares se-
late luxuriosus est. Cuius narium foramina
multa sunt apta irascibilis est.

Frons

Cuius frons est plana rugas non habens
litigiosus est et ripas mouens. Cuius ad
medium collata est. est irascibilis. Qui fro-
tem habet puam: stolidus est. Magnam
vero qui habet piger est. Cuius frons est
multum rugosa: inuerecundus est.

O s

Qui magnū habet os gulosus ē et audax

L abia

Cuius labia sunt magna stultus ē et hebes

Cuius labia sunt nō bñ iuncta egrotans est

D entes

Cuius dentes debiles sunt et rari et īcūtu
totum corpus ē debile Cuius canini longi
sunt et firmi gulosus ē et malus

F acies

Cum facies hominis faciei ebriosi affinis
latur ebriofus est

Cū autē verēcūdo similis īuenitur verēcū
dus est Cuius facies carnosā est: piger ē et
stultus Cum caro maxillarū est grossa:
grosse nature est Qui hz faciem subtilem
multarū est cogitationum

Cuius facies est multū rotunda stultus ē

Cuius facies per magna: piger est

Cuius facies est valde parua malus est et
valde callidus et adulator

Cuius facies nō formosa bonos mores ha
bere non potest nisi raro

Cuius facies est longa inuerecūdus est.

Qui

Qui tempora habet inflata et absteriales gro-
ffas irascibilis est.

Aures

Cuius aures magne sunt stolidus est. et lo-
ge vite

Loquela

Cuius loquela cum quadam festinatione velox
est et festing et irascibilis malorum morum est

Vox

Cuius vox est multum grossa audax est
Qui habet graue vocem sui vetricis seruus est
Cuius vox est aspera inuidus est et malum oculum in
corde tenet Vox pulchra stulta et paucam mor-
strat sciā

Anhelitus

Cuius anhelitus longus vilis est.

Caro

Carnes multe et dure grossum sensum et in-
tellectum declarant Carnes vero leues bo-
nam naturam et intelligentiam designant

Ridens

Qui multum ridens fuerit benignus et in om-
ni re quiescit neque pro rebus aliquibus sollicita-
bitur.

Qui vero parum ridet. hunc

contrarius est. displicet enim ei oim homi
facta. qui alta voce ridet inuerecundus est.
Qui autem cum ridet tussit. aut difficultatem
inspirandi patitur inuerecundus est et epra
nus Totus tardus signat habitudinem.
totus festinus leuitatem

Collum.

Qui habet collum curuū callidus est et i ge
niosus Cuius collum est longum et gracile.
stolidus est et garulius et timidus Cuius
collum est grossum durū atqz forte iracū
est et festinus.

Corpus.

Corpis subtilitas multam signat astuci
am. sentis magnitudo libidinis nimitate
declarat Carinarū gracilitas et subtilitas
cordis innuit debilitatem.

Costa

Costarū amplitudo fortitudinem et arro
gantiam atqz multam iram demonstrat.
Ipsarum vero curuitas maximam innuit
maliciam Equalitas costarum bonum
est signum

Humeri

Humerus

Humerorū gracilitas paucitatem oñdie
ipōrum vero amplitudo bonū iudicat sensū
Humeri vero eleuati significant stulticiā

Brachia

Cuiq̃ Brachia adeo fuerint elonga ta. De
manus genua possint attingere nobilitatē
anime et arrogātiā et regnandi cupidi-
tatem designant Cum Brachia sunt mul-
ta et curua hominem timidum et malū sig-
nificat

Manus.

Manus leues et subtiles multam sapiē-
tiam et intellēm bonū signat Manq̃ multū
curte signat stulticiā. Graciles et multum
longe tyrannidem et multam stulticiam de-
clarant

Pedes.

Pedes in quibz est multitudo carnis et
ipi q̃ durities mali intellectq̃. hoiēm p̃cedūt
Pedes parui et pulchri hoiēm fornicarium
et iocosum innuūt. Cū calcaneū est gracile
l un

timore siſſe Groſſū vero & forte cū fuerit for
titudinē iudicabit Cū cauille utrūq; et car
ra groſſa fuerint inuicēdum ſignificat

Cope.

Cope cū exterioꝝ multas habuerit carnes
fortitudinis & alacritatem ſiſſe et latitudinē

Quā copariū oſſa foris p̄minent ſiſſe au
daciam

Quēcharū quoq; oſſa cū foris
tendūtur fortitudinis multitudinē et virili
tatē de mōſtrant Quēcharū gracilitas muli
erū amatozem ſiſſe: et corpis debilitatē et ti
morem

Cuiꝝ greſſꝝ magni ſunt et tar
di piger eſt Cuiꝝ citi ſunt et parui feſting ē
et pro rebus quibuſcūq; ſollatus quacūq;
diſpoſitionem ignoras

Capilli

Cuiꝝ capilli ſunt fortes. audax. & cū hꝝ
ſunt aſperi & ruiꝝ etiā ſit ercā et oſſa groſſa
& fortia Manꝝ quoq; et pedes et carie et ille
ture fortitudines habētes. pectoꝝ p̄terea & ſpa
tule neuter fortia. et collum forte & groſſū in
quo nō ſit multitudo carnis Sit et pectoꝝ te
neritas ampla. et cope graciles atꝫ carnes i
pulpiꝝ

eruis ab inferioribus inueniuntur inferius de-
scendunt. cutis etiā eius et carnes siccitati ap-
propinquāt et eius frons venas hñs & rugis
careat nec sic sine pilis sunt p̄terea audacie
signa. Criniū equalitas et stature erectio
et iuncturā atq; digitorū fortitudo & vētris
gracilitas: et quod ei⁹ nares paucę vel om̄io
deseri videantur et q̄ inter Vtrasq; spatulas
magnum distinguat spacū. et quod sup̄cili-
a sint erecta et frons non sit rugosa. ipse q̄
q̄ non sit valde iracund⁹ et semp cōseruās
iram. sic et in pectore & spatulis pilosus.

Capilli

Timidus est cuius capilli sunt plani: et
statura et musculi interiores crinium sursum
elevator. calor citrinus et oculi debiles et cū
quadam festinatione semper claudi & aperiri
vidantur. Manus quoq; subtiles & ma-
cre. Intuitus vero ei⁹ intuitu tristis similis.

Illius quidem signa sunt q̄ carnes sint
leues et molles et paucę et sicce interius mac-
macū e⁹nō grossū. nō hñs in facie multas.

carnes et eius humeri sunt eleuati. et eius
coste carnes non habentes. eius quoq; color
inter rubeum et album sit medium et tener
lucens et clarus. Cutis preterea sit sub-
tilis. capilli etiam non duri sint et multi. nec
multi nigri sed inter flauos et nigros me-
dij sint et molles &c.

Illius sunt signata q; inter longu et cur-
tu et crassum medium inueniatur et sit albq;
paucam habens admixta rubedinem. Man-
quoq; et pedes sint inter paruos et magros
atq; inter multas et paucas carnes medij
existant: caput preterea corporis magnitudi-
ne sit proportionale. In eiq; collo sit pauca gro-
ssities. Capilli quoq; quies inter leues et
asperos medij. rubori parum vicinantes sitz
facies rotunda. Vires erecte et per pulchre et
in nigredine equalis oculi et sint inter nigros
et varios medij. In quib; sit humiditas
et claritas.

Illius signa sunt q; non sit multum albq;
vel multu bruno vel fuscus neuter quoz sit

magnus et digiti curti. facies multū rotun-
da et in maxillis carnis multitudo. Quam
propterea signū q̄ in collo et pedibus multa sit
carnositas Venter vero cū rotunditate fo-
ris p̄minet et ei⁹ humeri eleuati sint: frons
in similitudine ac si esset gibbosa teneat mul-
tas habens carnes mādibule etiā magne
et crura longa collum autem ei⁹ gressum

Signa illius sunt Vt sit statura curta :
carnis quoq̄ equalitatem teneat et sit alba
quam habens rubedinem admixtā. capilli e-
ius sint inter multos et paucos . planos et
crispos . albos et nigros . sine medijs molles
mediocriter et q̄ eius intuitus ridenti sit simi-
lis vel gaudeti. Manus quoq̄ inueniuntur
mediocres digitos habentes diuisos sit etiā
frons magna et oculi sint medijs inter varios
et nigros

Cui⁹ oculi sunt
multū apti inuerecūd⁹ est. et foris p̄minen-
tes et acute intueñtes. ei⁹ quoq̄ palpebre grosse
statura ei⁹ n̄ multū longa Cū vero iēdit a-
teri⁹: cēdit p̄teri⁹ et q̄ hūeri eleuati sūt mor⁹

festinq color ruffq muleum habēs sāguinem
facies rotunda Pectoris temeritas gibbosa
suarū insup signū est q oculi multum apert
tur et sine acute intuentes sit etiā multum lo
quax

Illiq signa sunt facies feda colore hñs ru
beū cū obscuritate quadā. Cutis faciei sicci
totius corporis macies. rugosa facies. capillos
rū nigredo et leuitas

Illiq signa sunt albe do coloris rube dinē
hñs admixtā. capillorū etiam multitudo et
grossiars leuitas atq nigredo. pterea q mul
tos habeāt tempora capillos qpp eig oculi sic
grossi

An omni b9 animalū generib9 femine
magis hñt adiectū aī min9 p sunt ipatiētes
et aīq pñt querē. aīusq irascūtur et aīq ce
dantur minoris sunt calamitatis. sunt etiā
pāpites et inuerecunde. Caput etiam hñtes
pūū et faciem et collū subtilia. Pect9 quoq
et spatulas angusta atq caritas subtiles. &
ossa spine dorsi. Coxas vero grossas.
Vtrumqz habent et nares. Et similiter
earū

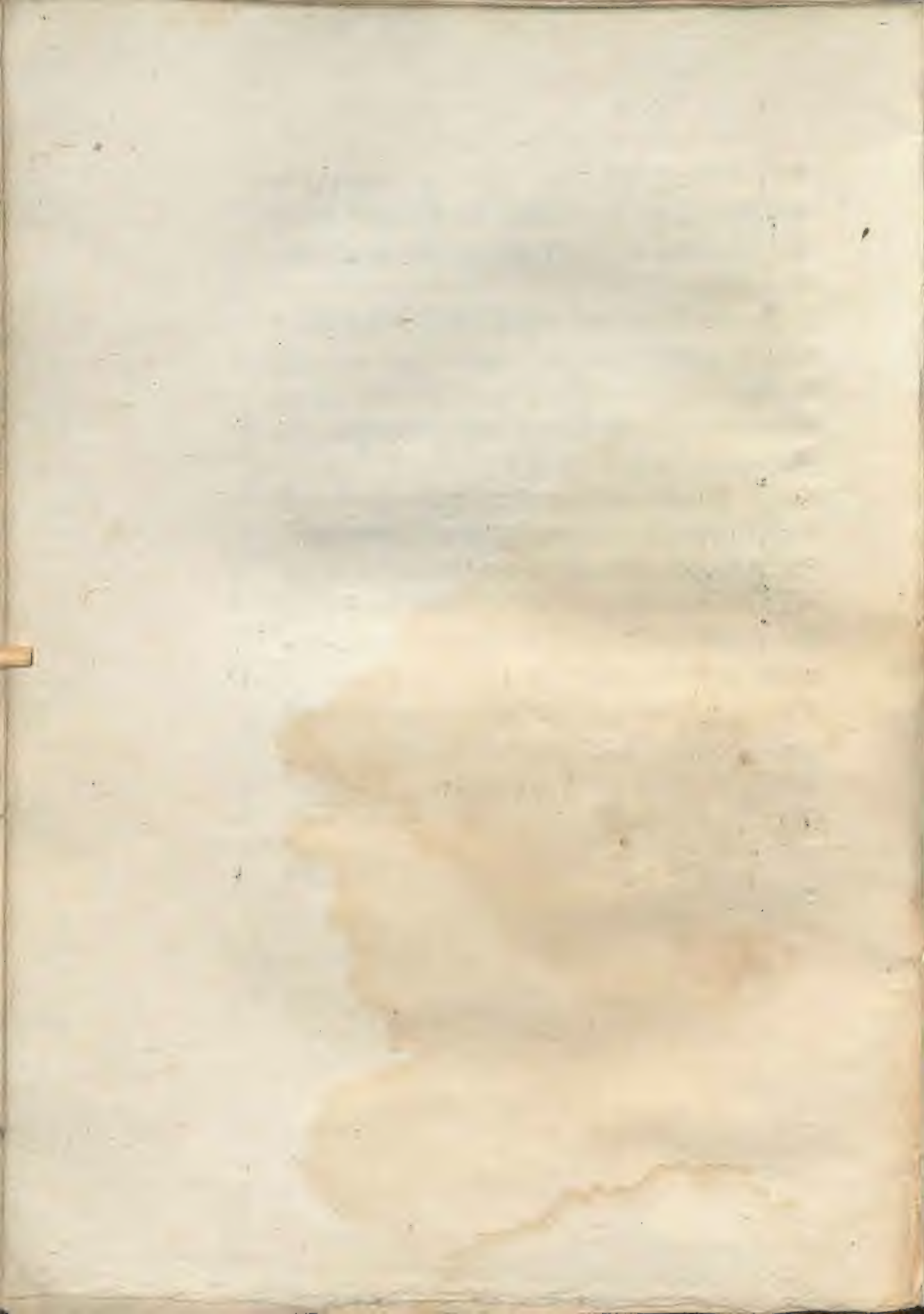
earū crura grossa sunt. Manus autem et pe-
des tenues quasi omnibus de predictū ē amā-
liū generisq; masculis dexteriq; morierate iue-
niuntur

Humilisq; malorū morū est. est enim stul-
tus cupidus et presumptuosus. qui ante cas-
tratus non fuerit. sed si non testiculos vel mi-
nimos caning appareat Cui sciz nunq; nasci-
tur barba dexterior est

Portet ut cū iudicare volueris n̄ vnā
tū attendas significationē. sed in q̄tū
miles ad ip̄arū attendas aggregationē. Et si
qñ signū acciderit q̄trarietas ip̄arū virtut-
tes et testimonia metiaris & ip̄arū iudices
testimonia q̄ plures fuerint.

Preterea scire debes q̄ faciei signo et oculorū
p̄cipue omnib; alijs significationib; in forti-
tudine et firmitudine p̄iudicat

Similitur secreta Aristotelis Anno dñi
M^o. CCCC^o lxxxvij Imp̄ssum Loua-
nij

pseud. Aristotle
[8] leaves at end

Accession no. HC

Scot, Michael

Author

Liber physiognom-
iae ... 1484 or 1487

Call no.

Incunabula M-552
(Goff)

Sinclair V. 13

H. 14552

CS 1509

